

308392

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. I.

సంపుటము. ౧.

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 18 వ తేది గురువారము

ఆ సం ద నా మ సం వ త్స ర ఘ ణ్ణ న శు క్ల చ వి త్రి క.

No. 296

సంచిక ౨౯౬

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదినంచిక!

సంవత్సరాదినంచిక!

ఆంధ్రపత్రిక యొక్క ఆరవసంవత్సరాదినంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యాపంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేవ, ప్రావీణతీచి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హింజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము నంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాడు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ పూర్వాములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు; 5 దుర్గగుల్ఫ నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను వెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములం దపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయాకృతియందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
" అర్ధసంవత్సర "	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలుచేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును. దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

సిసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలనొప్పుల మాన్పును. నాయువుపోట్ల బాపును.

పార్శ్వపుకొప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును.

వనమూలికలచే హిందూదేశమును

తయారుచేయబడు మంచిముందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.

పంచభాషావ్రతీ చూచుకొనిన మోక్షము గలుగదు.

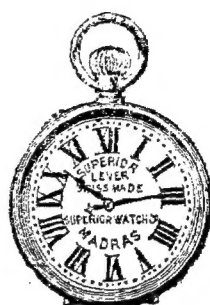

అమృతాంజనము షిపో, 109, ఫ్రేరింగ్స్, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబు శెట్టిపేటి, చెన్న పట్నం.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయల్స్ వాచ్.

కొలుసుతో నహా ధరి దు ౩.౧-0. పోస్టేజి 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము డయిమియండ్ మాకంపెని చేరు ఎజ్జినిసిరా తో నాడింపబడి యుండును. ఇది ౧-చుట్ట కందమై తలదీగ మును, డబ్బుల్రాఫ్ అను గ్లాసు కోమునుగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. పెట్టెమాత్ర లో భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి కించి యుండును. సీమ నుండి

మాత్ర తయారుచేయబడినది. కాన నెవరియొద్దను జీక్కించు ఒకకొక్కయను తీయుదురను తలంపుతో తప్పక తెలుసుంచి తిమి. చాల కాలము పుచ్చేయవట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనుభవమున దెలియును ఇదిగత కనేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాపత్రముల నంది యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున కనేకులు కొని సంతసించిరినన, వేఱుమాట తెందుకు!

సుపీరియర్ వాచ్ కంపెని, పోస్టుబాక్సు నెం167, మద్రాస్

అమృతాంజనం.

అమృతశబ్దమాదినిగల

మాయమందుగాదు.

ప్రతియింట నుండదగినది

తలనొప్పులు, నాయువుపోట్ల

కోళ్లపోట్లకు, పక్షవాతములకు

దీని కన్నిటికి అమృతము.

చక్కని డబ్బితో నహా

సిసా 1-కి 0-8-0 అణాలు

అమృతాంజనం షిపో, 6, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో తగినపటములతో కథలవలె వ్యాతమగును చందాచక్రతి సంవత్సరమునకు (రమారమి 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0 (పోస్టేజితో పహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. వంప త్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.

కలయవాక— గా. హరినర్సోత్తమరావు, ఎం.ఏ.,

విద్యార్థిపేట, మద్రాసు. ఆది వ్రాయును.

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

అర్కవశము.

సప్తమ గుచ్ఛము.

అ ర ఖ య ల ను బో థి య చి కి త్సా గ్రంథము.

ఇది అతిసులభమగు తీతిక ప్రతిమూలకముండియు అరఖలుదీయు నుపాయములను ఆయుర్వేదముచే రోగనామాస్యమును నివర్తింపజేయు శుద్ధతులను, ఔషధముంచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అరఖలు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములందు జేర్చినవిడిన మూలక లే గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలకలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణాదులు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు శేవలానుభవముగల వైద్యుల వైద్యులకును గూడ నిది విగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారిగ నుండునటుల దీనికి సరళముగు నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పీఠిక దెలియగలదు.

వెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనివాసము.	పు. 8-0-0	6. వస్త్రీకర్మము.	పు. 0-4-0
2. వస్త్రీకర్మము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-2-0	8. శేషవి. కల్పము	" 1-0-0
4. ఆగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అచ్చునండి 1915
5. కల్పకంఠము.	" 0-4-0	10. శుక్రత సంహిత.	వస్త్రీకర్మము వెంటటి భాగమున వెలువడును.

పోస్టేజీ వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాఫీస్:-
12, తంబు శెట్టి వీధి, వైద్యరత్న నండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి
15కి, బ్రాడ్వే. 5, ఆచార్యుల వీధి,
ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతృక చందాదారులకు మాధవనివాసములోపు మిగత గ్రంథములన్నియు మాపాఠశాల కాలగణాంక కమిటీ యిచ్చబడును.

వనోపధి సార్యపరిల్లా

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళ పోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసవట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయముగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుష్టు కు మండు.

ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధునల్లి(త్రాగుటకు మందు) వాగవల్లితైలము పైపూతకు మంగు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవు మందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, గకళ. ఫనసవాడి, నం. 2. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

కస్తూరి.

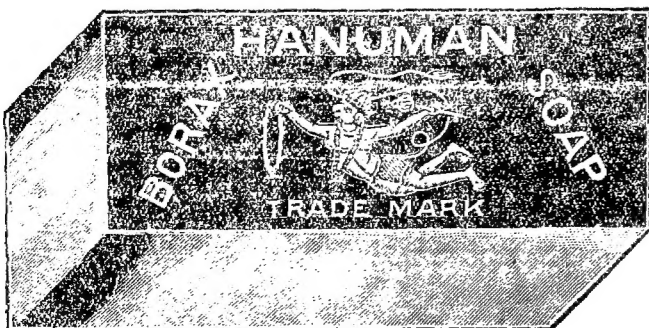
విషజ్వరములకు, కలరాకు, సంధికి, బాలింత రోగములకు, వాతములకు, చిన్న చిక్కల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న

ప్రియమగుటచేతనే, నవరస సమయములందు దొరకుట దుష్టరము. మాడిపోయిందలి కస్తూరియందలితర పదార్థము లేవియును జీర్ణబడవు. ఇంతవరకు మాతావునండి కొనినవారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొననివా రొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ. 30-0-0.

అమృతాంజనండిపో. 6 & 7, తంబు శెట్టివీధి, జార్జిటౌన్, మదరాసు.

హనుమాన్

చర్మమునకు నాణ్యమును మృదుత్వము నిచ్చును.

బోరక్సునబ్బ.

మొఖమును యీ సబ్బుతో ప్రతి దినము శుభ్రము చేయుచుండిన సౌందర్యము తప్పక కలుగజేయును.

సెన్, రంగనాథం శెట్టి అండు బృందర్పు, మదరాసు.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్నిరకముల కట్టావులకును మదరాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకన్న మాకంపెనీ గొప్పదియై, సమృద్ధిమయినదియై నయ్యున్నది. ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాభారతదేశ లకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము.

సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

No 100 (detachable) (శబ్దముగల, కేబులు లేని) 2 బర్నరులు సహా యిర్పబడును. ఊరు బల్లెలందియగు టెట్టి యువ్వోగియు లకు కడు ముఖ్యము. టెక్సెట్టె సహాయక

No 11 (detachable) చాలాబలిష్ఠమయి నది. ఎక్కువకాలం పనిజేయ గలిగినది. మిక్కిలి పొడవైనది. టెక్సెట్టె సహాయక. రూ. 9-8-0

నెం 45. 48 రు నూతనముగా తయారుచేయబడినది నెం 11 రు మాదిరిగానుండును. టెక్సెట్టె సహా వెల రు 8. నెం. 200 పాకెట్ ప్లాంట్ చిన్నదియై చెయి ఇముడ్చు గలదియు టెక్సెట్టె సహా వెల రు. 5-8-0

కే. ఎస్. పి. వీ. జి. 180/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు, వర్తకులకు ప్రత్యేక పుస్తకము యివ్వబడును.

నల్లభీమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యిస్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే జేతనాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 8 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, దిలాన్నములు, చేయకైముముగలవు. 2 భాగముందు ఊరగాయలు పచ్చళ్లు కొరికిరిల ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పిండివంటలుచేయు క్రమముగలదు. శేడోల, శివిత పాకమునకు కావలసిన యాదర్శముగలదు. ప్రతియింట నుండవలసినది.

240 పేజీలగ్రంథము. క్యాలికోలైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-8-0; పోస్టు ఖర్చులుసహా 1-11-0. పగటియందు వేయిన్నక్కరినంబు చెప్పిన ప్రహ్వజీకపు పదతియొక్క వినోద కథలు.

240 పేజీలు. మేలుకాగితములు, క్యాలికోలైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-4-0; పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చులతో 3-0-0. మామిలానము:-

ప్లాంట్ వాచ్ అండ్ కంపెనీ
45 మల్లాసా హిల్స్, మద్రాసు.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో సొమ్ము తిరుగ నియబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

సమృద్ధిమయిన నుండులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,
(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-6-0. 12-కి 3-8-0

మా తామర తైలము ఒక్కడెట్లా, ము అరు అనాలకు కొని నాలుగైదు పారులు రాచినయెడల తామర నిర్మా లమగును. నయము కొని యెడల మీ అగుటకాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును. అనేకసంవత్సరములు, మానులు బాధపడినవారు దీనివలన తక్షణమే నుఖము పొందిరి. హా! నిదురపట్టక బలబలములు పండు. అత్యంత వానికైనను వడ్డ. అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

వృత్తాంతములు

హైకోర్టు సెషన్లు:— ఏప్రిల్ 8-న తేదీ గురువారమునా దారంభమగును.

మదనపల్లి వార్త:— కోర్టుచేయు నిమిత్తము 3.50 ఎకరముల నేల సంపాదించబడును.

గుమ్మానూతలూకా బోర్డు:— ఏ. తంబనాథము పంతులుగారు మొదటగా నియమింపబడిరి.

విజయనగరము మ్యునిసిపాలిటీ:— ధారాలింగయ్యగారు నూర్య ప్రకాశలింగమగారు కవునిలయగా నెన్నుకొనబడిరి.

చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డు:— కాశీరాజు శ్రీ చాస్త్యులైన మహమ్మదీ ఇబ్రహీమ్ సాహెబ్ ముఖ్యమంత్రిగారు మొదటగా నియమింపబడిరి.

ఫస్ట్ సర్కిల్ స్కూల్స్:— ఇది వారేమంది విద్యార్థులను ప్రాత కలెక్టరాఫీసునకు మార్చబడినది.

అడ్మినిస్ట్రేటివ్ మున్సిపల్ కోర్టు:— ఇంతవఱకు పెద్దాపురములో పంచాయత్య యాకోర్టు ఈ నెల 15-న తేదీనండి కాకినాడలో పనిచేయును.

తేనాలి మ్యునిసిపల్ ఆఫీసు:— దీనియావరణమును విస్తరింపజేయు నిమిత్తము 1,186 11/18 చతురపు గజముల స్థలము సంపాదించబడును.

పచ్చయప్ప కళాశాల:— దీక్షిదా ప్రదేశము నిమిత్తము ఎగ్జ్యూకునందుకి శ్రీశేఖరై న ప్రాసనముగారి తాలూకు 23-08 ఎకరముల నేలను ప్రభుత్వమువారు సంపాదించెదరు.

పంచదారమొగుమతి:— ఈజిప్టునుండి కొంత పంచదారను బొంబాయి కేసులలో చేరువగుటకు కంట్రాక్టు జరిగెను. ఇట్లు ఈజిప్టునుండి పంచదార మరదేశమునకు వచ్చుట కిదియే మొదలు.

ప్లేగు రోగము:— ప్లేగు బాధ్యమును రాకుండనాపు నట్టి మందులలో టికాయిలజేయించుటకు ముందుగానే తీసుకొని వచ్చి నీవిషయమును బోధపరచునట్టి లెక్కలను బొంబాయి దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కార్యాలయములు:— ఢిల్లీలోను, ఇండియా దొరతనమువారి కార్యాలయము ఏప్రిలు మొదటి తేదీని మాసివేయబడి ఈ స్థలము నెలవులైన వెనుక స్థిల్లూలో దొరకబడును.

వర్ష పాతము:— చెన్నై ట్రేడుమున జనవరి 1-న తేదీ మొదలు 14-న తేదీ వర్షపాతము 9-61 అంగుళములవలన భరింపరానిది; ఈ కాలములో సగుటున 1-12 అంగుళములు మిగిలినందున తీసుకొనవలెను.

ట్రేజరీ బ్యాంకులు:— పరిభ్రమమువారి సొత్తు జనవరి 1-న తేదీనాటికి 1913-న సం॥ మున రూ 24,78,85,000 లును, 1914-న సం॥ మున రూ 29,85,19,000 లును, 1915-న సం॥ మున రూ 18,90,70,000 లును నిజమయ్యెను.

కాకినాడ సీట్లము:— అసిస్టెంట్ ఇన్ స్పెక్టరు సి. ఆర్. చిదంబరయ్యగారు తూర్పుగోదావరి అక్కడి అసిస్టెంట్ ఇన్ స్పెక్టరు జి. కె. మెంటు కృష్ణా గారు కాకినాడకు బదిలీయింపబడిరి.

కోయిలపల్లి:— బంగళాలోని ఏదో నిమిత్తము కర్నూలు జిల్లా కోయిలపల్లి తాలూకా చింతమంట గ్రామము లోను, సువురదేవిపై గ్రామములోను, ఆరువాల గ్రామము లోను, మొత్తము 18-89 ఎకరముల నేల సంపాదించబడును.

ప్లేగు నిర్బంధన:— బల్లారి జిల్లా సిరుగుప్ప తాలూకా సిరిగిరిలో జరుగు నాగనాధేశ్వరస్వామి కళ్యాణమునకు బల్లారి జిల్లా హైదరాబాదు స్టేటు మొదలైన ప్లేగు స్థలముల నుండి మార్చి నెల 16-25 తేదీలలోపల నెరుగురాకుండగు.

కార్మికుల ప్రభుత్వ ప్రభుత్వము:— కార్మికుల ప్రభుత్వమును ప్రభుత్వము ఢిల్లీకి 26 తేదీన తీసుకువచ్చి వైస్ రాయగారి యాతిభ్యమునకు 27 తేదీ వరకును ముఖ్య సర్ బార్డిరాన్ కెప్టిన్ గారు 24 తేదీన కచ్చి 27 తేదీ వరకు శ్రీ వైస్ రాయగారి యాతిభ్యమునకు సుంతురు.

వాణిజ్య లేఖనాధికారము:— కర్నూలు జిల్లాలోను దీవిజను డిప్యూటీ కలెక్టరు స్వయంపాతుల రామయ్య పంతులుగారికిని, కర్నూలు హైదరాబాదు డిప్యూటీ కలెక్టరు సుందరము కృష్ణమూర్తియ్యగారికిని, వాణిజ్యములను స్వయముగా నాండ్లయభాషలో వ్రాసికొనుట కధికార మివ్వబడినది.

టెలిఫోను:— అసాక్షి సోనులో సుండిస్ టెలిఫోన్ కంపెనీ యధ్యక్షులన మునిషివేయబడెను. టెలిఫోను స్టాంపులను తపాలా కార్యదర్శిగారు వివిధతరములకు వ్యాప్తికల్పించి దేర్బాటులు గావింపబడెనయ్య 1916-16 సం॥ నందు అసాక్షి సోను నందు టెలిఫోన్ కంపెనీ తిరిగి తెరవబడునయ్య ఇండియా సంఘమువారి విహిత్యులన వెలియుచున్నది.

మరణవార్తలు:— ఈ నెల 1-న తేదీనో సంతమైన వారమునందు చెన్నై పట్టణము సరిహద్దులో 20 యాకోపి యనుజను, 8 రు ఈస్టిండియనుజను, 14 రు వాంగవ కై స్త్రీ వులు, 801 మంది హిందువులును, 46 మంది మహమ్మదీయులును, మొత్తము 871 మంది చనిపోయిరి. వీరిలో 200 మంది పురుషులు 171 మంది స్త్రీలు.

రజస్థానంతర వివాహవట్టము:— ఈ వట్టము విషయమై యాగ్రామవాసులందరు ముఖ్య విల్లుయొక్క సాధకవాదకములు బాగుగ చట్టించి యిట్లు బ్రాహ్మణాది వివాహ ధర్మాదర్శములకు విరుద్ధముగ నుండు దీనిని పాటు చేయించుటకు నుండగలందులకు శ్రమద్రావ గవర్నరు గారికి ఒక మహజరు పంతుకొనుటకు తీర్మానింప బడినది అని గోవిందరాజులు వెంటటరసింహారావు గారు కృష్ణాజిల్లా వేళనూనుండి వ్రాయుచున్నారు.

హిందూ బాలసమాజము:— రాజమహేంద్రవరము:— ఈసమాజమున యీ నెల 14-న తేదీ సాయం కాలమున సాధారణసంఘసభ జరుపబడెను. ఆ సమాజమున తన్న భాండాగారమునకు, కృష్ణలై న కోర్కొండ వెంటకు రత్న కవి భాషకార్తె, “రత్న కవి పుస్తకభాండాగార”మని నామ మిడునట్లు తీర్మానించిరి. కావున నిప్పటినుండియు ఈ భాండాగారము రత్న కవి భాండాగారమున నామమున మెలగును శ్రీ హిందూ బాలసమాజాధిపత్యముక్రింద జరుపబడును. అని కార్యదర్శి గారు వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీ సుబనాకర్ణ రామరాజము:— యలమంచిలి:—

1. “పేదలకు అన్న దానమును, విద్యాదానము చేయుట.
  2. ధర్మకార్యములయందు ప్రజలను ఆకర్షించుట.
  3. ఉచిత శుభ్రత భాండాగారమును కరవులను ఉచితముగా పంచివెట్టుట.
  4. వైద్య క్రింది చేపించుటకు భజనలు, గీతలు, శత్రువులు నేల లుట్టుట.
  5. చెడు అలవాటులు గలవారిని ఆయాపనులనుండి మరలించు యత్నములు చేయుట.
  6. పేదలయిన రోగులకు ఉచితముగా చికిత్స చేయించుట.”
- ఈయందేక్ష్యములతో నొక సమాజము వైచేరు సాసింప బడినది కొట్ల జోగారావు కార్యదర్శి వ్రాయుచున్నాడు.

కర్నూలిద్వారీరంఘము:— తేనాలి:— ఈ సంఘము కొద్దికాలము క్రిందట నెలకొల్పబడినను, విద్యార్థులు, శాస్త్రజ్ఞులు, ధనవంతులు, యావములు మున్నగు వారిసహాయ ప్రోత్సాహముచే నడినాటి నాధ్యక్షి గాను ముందు రెండువందల యేబది గ్రంథములతో విశాఖిల్లుచున్నట్లున్నతీ, పోలవర పారిణండునుకమ్మల వంశజులను, నగు మ.రా.రా. శ్రీ సోమేష్ సుబ్బయ్య చొదరిగాకు మా గ్రంథాగారమునకు వచ్చుట తలపించెను. శ్రీవామి మాచే సాసింపబడిన గ్రంథాగారమునందు సులస్థి మా భాంధాగారమునకు నలుబది పాత్రములనిచ్చెదని వాగ్దాత మొసకొంటునే మాకోగ్రంథములను పంపించిరి. అని వారిని ప్రశంసించుచు కార్యదర్శి వ్రాయుచున్నారు.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

సత్యము ప్రభుత్వ సాహాయ్యము.

వర్ణకార పరిశ్రమకు సాయము చేయు నిమిత్తము గాంధీ దేశమేమి చేసినదియో పాఠకుల కిదివఱకే విశద పఱచి యున్నాము. ఈ సందర్భమున, నూటికి సందర్భమునకు 4 చొప్పున వడ్డీతో 25 సంవత్సరములలో తీర్చుపద్ధతిని ప్రభుత్వమువారు 15 లక్షల పానుల నప్పించుట కంగీకరించిరి. ఇండియన్ డెయిలీయ్యునునందు ప్రకటింపబడిన లండను జాబు నుండి యీ క్రింద సమకాలికులైన భాగము వ్యక్తీకరించుచున్న ప్రకారము, ఈ సాహాయ్యము నైతము చాలదని యొక్క ప్రజలు భావించుచున్నారు.

యథాసంతరము కార్యణ్య వర్ణకారులు తమ కష్టమును యాత్రానుభవముల మూలమున బ్రిటీష్ గవర్నమెంట్ కు తట్కున నెలల కమ్మెదర నెడి భయముకంటే మాత్రమే కాదు, అంతవాయము లనేకముకలవు. ప్రభుత్వమువారే వలయునంత సాయము సేయవచ్చున నెడిభావము దీనికతీతముగ నధిగమించి యున్నది. ఇయ్యదలచుకొన్న పదునయిదులక్షలపానుల ఋణమును ఇవ్వవలెను సం॥ములలో తీర్చివేయవలె ననియు, నూటికి సం॥కు 4 చొప్పున వడ్డీల యప్పుపద్ధతుల మూలముగా నా ఋణము గృహింపబడవలెననియు పరిపాదించి చట్టముచేత, ప్రభుత్వమువారు నిడుచునట్లుతో సాయము చేయుచున్నారా లేదాయని శంకింపబడుచున్నది. సాహాయ్యభాగములకన్యములను, భాగస్వాములనై వేయక, ప్రభుత్వమువారు తామే భరించుట కంగీకరించి యుండవలెననియు, ప్రభుత్వమువారు తమభాగములకు నూటికి సం॥కు 4 చొప్పున మాత్రమే వడ్డీ తీసికొని మిగిలియుండు లాభము నితర భాగస్వాములకు వదలి వేయుట యంతకంటె నెక్కువ యుచితమని యు సిద్ధాంతీకరింపబడు చున్నది. ప్రభుత్వమువారు టైము ప్రతిక వక్తాగ్రామప్రకారము, చుక్కానెలతీర్చుకొనుక వదలి వేయుటయే—అనగా మృత్యువరకు భారము నతిశీఘ్రముగ పరిత్యజించుటయే—పరి జరగకుండ పాడగుటకు నరియొక కారణము.”

బ్రిటీష్ ప్రజల యభిప్రాయము యిట్లుండు నెవ్వరైనా శత్రు ప్రభుత్వమువారక్కడి వర్ణకారపరిశ్రమనిమిత్తము చేసిన సాయములో శతాంశ మైనను నిప్పటికి చేయింపక ప్రభుత్వమువారు గావింపకుండిన యాచేక్షములను, యభిప్రాయ మెట్లుండవలెనో అతిశీఘ్రముగ చుక్కానె వదిలివెట్టెదని టైము ప్రతిక యాచేక్ష ప్రభుత్వమువారిపై యపరాధము మోపుచున్నది. మన ప్రభుత్వమువారు మాత్రము యావత్కాలమున టైమ్ నేయూ తగాదాని నీచుచున్నారు. అనగా నిర్వహింపవలయు వారి మీదగనే భారమంతయు వైచుచున్నారు.—అని యమృతబాణుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

సీజను రిపోర్టు:— ఈ నెల 12-న తేదీనో సంతమైన వారమునందు వాన తిరువాన్కూరులో బాగుగా కురిసినది, విశాఖపట్టణము ఏప్రిల్, మధ్య, గామనాథము, తిర్వెల్లలలో సుమారుగా కురిసినది; తక్కినచోట్లలో కొంచెముకరిసెను. కురియకయుపోయెను. చేలమీది నైలులు సుమారుగాను బాగుగాను నున్నవి; నాలుగుజిల్లాలయందలి కొన్ని భాగములలో వాడి పోవుచున్నది. మరికొన్ని భాగములలో వానము నీరును చుచ్చుచున్నది. వరి, చెఱువు, మొట్టవైదుర కొరలు సాధారణముగా బరగుచున్నవి; ఫలదాయము మొత్తము మోద సుమారుగాను యథాప్రకారముగా నున్నది. యథాప్రకారము వరి, మొట్టవైదుర వారులు పోయె బడుచున్నది. పశువులస్థితి మొత్తముమోద బాగుగానే యున్నది. గంజాగు, గోదావరి, డక్క, నెల్లూరు (నెంట్ల) మధ్య, తిర్వెల్ల జిల్లాలయందలి కొన్ని భాగములలో తప్ప దీని పచ్చిగా నేయున్నది. గుంటూరు కర్నూలు జిల్లాలలోను, గోదావరి కృష్ణ బర్హి సుందర అవంతిత్వము కడప నెల్లూరు కోయిలపల్లి మధ్య జిల్లాలయందలి కొన్ని భాగములలోను పచ్చి పచ్చి సమృద్ధిగానున్నది; ఎందుకట్టి మొదలైనవి మొత్తముమోద సమృద్ధిగా నున్నవి. పెరు యథాప్రకార మెక్కువతక్కువలు లేకుండ నున్నవి.

మాటమంతి

[గురజాడ అప్పారావుగారు]

“అంధ” సాహిత్య పరివర్తన నిర్వాహక సభ 1915-సం. ఫిబ్రవరి నెల 20-వ తేది శనివారమునాడు ఉదయము 8 గంటలకు బెజవాడలో సోషల్ క్లబ్బులో సమావేశమగును.”

నిద్రపోతున్నావా? అనుకున్నాను. కళ్ళునులుపుకొని, తిరిగి నిద్రించి చూశాను. కాదుమీద అప్పు ఆక్షరాలు స్పష్టంగా కనపడ్డాయి. షేక్స్పియర్ అన్నట్లు కలలైనా యెరగని కార్యాలు యెన్నో వున్నాయి, అందులో ఇదివరకటి కావోచ్చును, అనుకున్నాను.

అయితే చెన్నపట్నం రాజధానిలో జరుగతూ వచ్చిన సభ, చెందునందల యాభయమై ఊత్తరానికి యెలాడేరిందిని శింకపాడమింది. కారణంవివా కార్యంవుండబోదు. ఆలోచించిన కొద్దీకారణాలు తరపరంపరగా స్ఫురించాయి.

- 1 [అంధ]దేశానికి ఒకప్పుడు బెజవాడ రాజధానిగా వుండేది.
- 2 [సా]ర్వభౌమమైన కృష్ణరాయలు పూర్వద్యిజయ యాత్రి విచ్చేస్తూ బెజవాడలో కొన్నిదినములు వున్నాడు.
- 3 [హి]యం
- 4 [త] సాహిత్య సేవ సాధనాదేశపు బాధయాత్రికుడు బెజవాడలో కొన్నిదినములు గడిపాడు.
- 5 [య] బోనేటవరం నెయి, అనేపరామయాత్రికుడు కూడా బెజవాడలో కాలు దిశాడు.
- 6 [పరివర్త]కు కొంతకాలం నెక్రటిగా వుండేను. రా. రా. హనుమంతరావు పంతులుగారు బెజవాడలో యిప్పుడు చెయియూకగా వున్నారు.

యంకా కారణాలుకావాలా? బెజవాడ దగ్గరయెన్నో రెయిల్వే కలుస్తాయి. బెజవాడ చెన్నపట్నానికి విజయనగరానికి మధ్యనంది.

ఇంద్రకీలాద్రిమీద అట్టనడు తిడుస్తుచేకాదు. యుద్ధ ములుడికానం.

“అగు! అగు! యిన్ని కారణాలు చెబుతున్నావుగాని, అంధసాహిత్య పరివర్తనకు యాకారణాలకూ సంబంధమేమిటి? అంధవాఙ్మయానికి చక్రవర్తి తిక్కనసోమయాజి గదా? అట్టి తిక్కనవాడకు తీర్తరామాయణంలో “సారకని తాభిరామ గుంటూరుపథుని మంత్రిభాస్కరు మత్పితామ హుని దలకు” అన్నాడు. అంతవాడతాతపాలించిన గుంటూరు లాసే యేల సభజరగూడదు? అని ఒకనవనాగరికుడు అన్నాడు.

“చేసినదానికల్లా అడ్డుచెప్పడమేనా తెలివిత చిన్నా? బెజవాడలోనో, అకాశంమీదో, యెక్కడోఒకచోట సభ చేస్తున్నారని సంతోషించరాదా? ఇదీచేయకపోతే మీరు చేసేదేమిటి? ఇన్నాళ్లు సభచెయ్యకపోతే మీరేంచేయగలి గారు? అని సమాధానంచెప్పాను.

మోడ్రన్ పిల్లకాయలకు పెద్దలయెడల ప్రభుత్వత్వము. “మహాజనో యేనగతస్సపంథాః” అని వారి అడుగుల్లో అడుగుజేసి నడవరు. ఎంతటివాడైతే తప్పులు పడతారు. వాళ్ళకు శంకలకు సమాధానం చెప్పడం యంతటివాడికైన ఒకప్పుడుకష్ట సాధ్యమవుతుంది.మరీకేబుద్ధిమంతుడు అన్నాడు. బెజవాడలో సభచేయడం ఉద్ధతికాదట. ఏమి అనాలోచితమయిన మాట! కాంస్టిట్యూషన్ లో విద్యాంసులైన నెక్రటిలు చేసేవని యేమాలమైనా యమడక పోతుందా?

“సరేయ్యా! ఇదిదేదనుకుందా? గాని నాటావుగా బెజవాడను దేకంబనవారు తేపు ఉత్తరప్రదేశానికి దేకి పోయారు. చెన్నపట్నంలో సభచేస్తే అక్కడ నివసించి ఉన్న మెంబరుమీటింగుకు రావడాను పీలువుంటుంది. అక్కడేని మీటింగులకు కొంతమంది ఆకర్షివారు రారు. అలాటిస్థితిలో కృత్యప్రయాసములమీద బెజవాడమీటింగుకు వెళ్ళిపోతారా? ఆచెన్నపట్నంలో వై నా వైజిల్ల పెద్ద మనుష్యులు

వచ్చేరోజుల్లో, అనగా లెజిస్లేటివ్ కాక్ సెట్ మీటింగు మొదలయిన మీటింగుల కాలమునకు సాహిత్యంలో పరివర్తన నిర్వాహకసభచేసే నలుగురు రావడానికి అవకాశంకలుగుతుంది. అదంతామాని తోచినప్పుడు, తోచినచోట, అవాయిదనుగా సభలుచేయడమేమిటయ్యా?”

అని ఉపన్యసింపాడు ఇంకొక బుద్ధిమంతుడు.

కొంచెం ఆలోచించిన ప్రోబువర్తనమైన సమాధానం తోచింది. యెందుకుతోచదు? మాట్లాడానికి పనిచెయ్యడానికి చాలాదూరం పదిమంది చేరితే మాటలుమొదవుతాయి కను పాడోతాయి; కొదోకడుతీస్తే కొమ్మొకడు తీస్తాడు. ఒకడొకంటే ఒకడు కాదంటాడు. అందులో హిందూదేశానికి పాక్ష మెంటరీ గవర్న మెంటు యెంతమాత్రం పనికిరాదు. గనుక పనులన్నవి ఒకరిద్దరిమీదనే జరుగకలసింది. కడంమెంబర్లందరూ హాయిగా పడుకొని సద్రపోవచ్చును. పనితో వారికేమీ పని లేదు.

కారణం లేకనేనా అనుకున్నాడు! ఆంధ్రమహాజన సభకు అంటుకుండా సాహిత్యపరివర్తన యెలాకాపాడుకు మ్మన్నాడు? ఈజ్ఞానం అప్పుడు నాకులేక తొలిసంవత్సరం ఆంధ్రసాహిత్య పరివర్తనయొక్క సాంకేతిక సభ ఆంధ్ర మహాజన సభతోపాటు బాపట్లలో జరగవలసిందే అని యీ సంవత్సరం విశాఖపట్నంలో జరగవలసిందని, నొక్కి చెప్పాను. నామాటగా నామిత్రులు విని ఆలాచేసివుంటే ఆంధ్రమహాజన సభలోవుండే నవదేశాభిమానుల ధోరణు సాహిత్యపరివర్తన, మాడు ముక్కలయి పోయాయండదా?

వితే నిన్నుగాక మొన్ననే ఆంధ్రమహాజన సభకూడే నడిగదా? అంతలోనే పరివర్తన నిర్వాహకసభ యెలా చేయబోయింది?

ఫర్వాలేదు కృష్ణవరదలకేమినివాసన యాత్తూ కొట్టుకుపోయింది.

పాతకాలలను ఉన్నతస్థితిలోకి తీసుకరావడానికి మార్గాలు [ఒక విద్యార్థి]

మధ్యమైనవని ఏమిటంటే తను ఏంచేస్తున్నాడో తనకే తెలియకుండా వుండాలి. ఎదటవాడు ఎంతచెప్పితే అంతచేయాలి. అటువంటి పాడే మాన్తనని ఒకడ్చీ ఏర్పరచాలి.

స్కూలు పిల్లాడిచ్చే జీతంకంటే ఎక్కువగా వాడి దగ్గర నెలకు జాస్నానా వసూలుచేయాలి. మాటాడుతున్నాడని ఒకడికి, దగ్గినాడని ఇంకొకడికి, అవలించాడని మరొకడికి, జాల్సానానేనీ అసామ్యంతా స్కూలు ఫండులో చేర్చాలి.

మంచి మంచి చట్టా లేర్పరచాలి. ఏమోస్తూ వంటే స్కూలువరండాలమీద పిల్లలెవ్వరు నడవకూడదని. ఎంతో ఎండగా ఉన్నప్పటికీగ్ని చాలావ్వు ము కురుస్తున్నప్పటికీగ్ని పిల్లల్ని క్రిందేనడవని చెప్పాలి. ఈలాచేస్తే స్కూలుకు డిస్టర్బెన్స్ (Disturbance) కలుగదు సరేకదా! వరండాలమీద ఉన్న బలవత్తురాళ్ళకూడా అరిగిపోవు. అందుచేత స్కూలుభర్తలు కొన్ని తగ్గిపోతాయి. టీచర్లు పిల్లలమోస్తూ గుగా నడవక ఎరువు చప్పుడుచేయకుండా వెద్రారు కాబట్టి వారు నడవవచ్చును. ఈరూలుకు వ్యతిరేకంగా నడిచే ప్రతిష్టాదెంటుకు వైను దిట్టంగా చేయాలి.

కాకినాడ మునిసిపాలిటీ.

ఒక పురవాసి వ్రాయుచున్నాడు:—

ఎస్. శేషగిరిరావుగారు కాకినాడ మ్యూనిసిపాలిటీ అధికారి లావాదేవీలను గురించి వ్రాసిన చదాని చదివి, ఆయన పై ర్యమనకు సంతోషించితిని. ఇచ్చటి పురపాలకు ధర్మ సంఘ పరిపాలనను ను గురించి యింకను వింతలు విద్దురములు బయటపడుకట్లు నూచనలు పొడగట్టుచున్నవి. మ్యూనిసిపల నెక్రటి ము జమ్మల మడక శేషకాయపంతులుగారు పట్టపరీక్షం చేరినవారు. వీరు 1899 సంవత్సరాంతమున కలెక్టరాఫీసులో క్లర్కుపనిలోనుండి నెక్రటిగ నెన్నుకొనబడిరి. కడచిన 14 సంవత్సరములనుండి వీరి నెక్రటిగపని నంటిపెట్టుకొనియున్నారు. ఈయన దివ్యుణ్ణి

కలెక్టరు మేజిస్ట్రేటు పెన్సులను ప్యాసయిన వారయినను, పుక సేవాభిలాషచేత కాబోలు తహశీల్దార్ డిప్యూటీ కలెక్టరు పనుల నాసింపక, పట్టణాదాయ వృద్ధితో పాటు తమ జీత మనుకూడ వృద్ధిచేయించుకొనుచు, కవున్సిల్లర్ల యెదుట వైరు మనుల ప్రశంసయు వైరుమనుల యెదుట కవున్సిల్లర్ల ప్రశంసయు చేసికొనుచు కాలముగడుపుచున్నారు. వీరి తల్లిడిగారును, ఒక్క సోదరుడు నిచట న్యాయవాదులు; ఇంకొక సోదరుడు మెటలు కంట్లాక్టరులకు ఏజంట్లు; ఇద్దరు సోదరు లిచట పితాపురం రాజాగారి కాలేజీలో నుపాధ్యాయులు; కనిష్ఠ సోదరుడు లోకలు ఫండు ఓమరుశీరు. ఇకరబంధుగలు మ్యూనిసిపల ఉద్యోగములలో ప్రవేశించి మానుకొనుచుండురు.

ఈయన చమత్కారముగ మాట్లాడి కవున్సిల్లరును నవ్వించగలరను ప్రభావతికలదు. తాతేదారులకు ఒకరుకీర్తకు, కాని టిరి యిన నెక్రటిగలకు వీరిలెక్కుములేదు, భయములేదు. దివాన్ బహద్దరు శేషగిరిరావు పంతులుగారి వైరుమక దినములలో టివా యెలైరములైన నీయన చూడనక్కరలేకుండ వ్యవహారము గడిచిపోయిన కాలముగలదు. కచ్చేరిలో రికార్డులు రూపాయ లద్విత్యములగుటయే, వానికి అజ, అంబారము లేకపోవుటయే, ఎవ్వడును శిక్షింపబడక నేరములు లేలేకగ దాటిపోవుటయే లోప లెరుగుదురు. అట్లయ్యును కాకినాడ మ్యూనిసిపల కవున్సిలను దొరతనమునా చేటుట మెచ్చుకొనుచు విమర్శనలను వ్రాయుటకుగల కారణముల నిచట నుదాహరించుట యప్రస్తుతము.

చిరకాలమొక యుద్యోగియు దొక్కచోట నొక్క యుద్యోగము నంటిపెట్టుకొనియున్న యెడల నాతనికి విరోధులు కొందరెప్పుడక తప్పదు. మరియలోకులకు పన్నులను కట్టి వాని నెట్టుట క్లింఁచుచు పొచ్చించుచు వసూలుచేయు బాధ్యతగలవాడు జనులను సర్వదా మెప్పించబాడు. పన్ను అనుకుట్టిచున్నప్పుడు తనకు వైరుమక కవున్సిలువారైనను, కవున్సిలు పూజచేయించువాడు నెక్రటిగలగుట చేత నీరావంది కొంతవర కాకినె లోకులు నేయక మానరు. దీనిమూలమున తానెంత పూర్వచార పరాయణుడుగను, గ్రాంథిక భాషాభిమానిగను ఇచ్చటి ప్రముఖులందఱు బాక్రుడెయి యున్నను, లోకులెల్ల కాలము మిన్నకుండువారుకారు. ఈనడుమ 2 రతనమువారు మ్యూనిసిపల పిబ్బండిల జీతమును గురించుటను గురించి పంపిన యంత్రీకృత నాలోచించు పందర్బమున నెక్రటిగ యుద్యోగమును తినివేసి మేనేజరును నియమించుటవలన పని జరుగునని యెరుగురు కవున్సిల్లరు తెలిసికొని, ఎక్కువమంది కవున్సిల్లరావిషయమును వైసం వత్సరపు బడ్జెట్లో నాలోచించుటకు నిశ్చయించిరి. దానిని గూర్చి యాయెరుగురు కవున్సిల్లరులును డిస్సెంటుమినుటును దొరతనమువారికి పంపియున్నారు. దానివలన లాభముండునో యుండదో! వ్యవహారములిట్లుండ, నెక్రటిగారు కడచిన పన్ను నాలుగెండ్లనుండియు ధారాళముగ ప్షిద్దరపక్ష, వర్తకుల వద్దను, కొందరు మ్యూనిసిపలు కవున్సిల్లరులవద్దను చేబడుల్లు ప్రామిసరినోట్లపయిన బడుల్లుపుచ్చుకొనుచు, కొన్నితమపేరను కొన్ని సమష్టిగ బాధ్యతలమీదను నోట్లు వ్రాసియచ్చిరట్లును కొన్ని పెద్దమొత్తము లింకను తీరవలసియున్నట్లును నెదర్బనములు బయటపడెనని చెప్పకొనుచున్నారు. గవర్న మెంటులో దివ్యుణ్ణి తహశీల్దార్ గ్రామ ఉద్యోగియుడై మ్యూనిసిపలు సర్వీసును ఇన్నాళ్లు వదలలేకుండుటకు ఋణములసంగతి బయటపడునను భయమేయని కొందరూహించుచున్నారు. ఒక యుద్యోగియు డెన్సియ కమిషను చేయచున్నను, అతనికి సానప్రంతము లేనన్నట్లు వాతవలన తమకు కొద్దిగనో గొప్ప గనో సదుపాయములు జరుగుచున్నంత కాలము మనవారు రట్టుచేయకుండ నోరిమిలోనుండురు. ఒకష్టిదరు మృతి నొందగా, ఆయనభార్య తనకర్తకు రావలసిన బాకీనములు కొరకు పంపిన నోటిసువలన నెక్రటిగారి బడ్జెట్ల వైకవచ్చుచున్నవి. తహశీల్దార్ గ్రామలోని గవర్న మెంటు ఉద్యోగియుడైయు తనజ్యోగినుడిక్కు నులూ బడుల్లుపుచ్చుకొనుట నిబంధనలకు వ్యతిరేకము కానేరదా! ఈయన తమఋణముల వివరమును అధికారులకేటేట తెల్పుచున్నారా?

శ్రీరామమోహన ధర్మపుస్తకభాండారగారు కా ర్యసాసము, బెజవాడ:— ఈ భాండారము యొక్క నాలుగవ వార్షికోత్సవము ఈ నెల 20-వ తేది శనివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు భాండారగారుయొక్క నూతన భవనమున జరుపబడును. ఎత్తయ్యయనాన గౌరవనీయులగు రావుబహదూరు బయ్యా స్పసింహేశ్వరశర్మగారు గ్రామసాధి పత్యము వహింప దయతో సంగీకరించిరి.

సాహిత్య వార్తలు

సాహిత్య పరిషత్తు సభాపతీగారు,

19వ శతాబ్దము

ఎన్. వి. లాస్ టెంట్ లోను మొట్ట,

చిహ్నము

సా. 4-30

లిటరరీ సొసైటీ, శ్రీమద్విగారి యాసనాగృహము,

నెలకు రూ. 6-0

20వ శతాబ్దము

ఇండియన్ బ్యాంక్ యార్డింగ్ బస్టాప్ మొట్ట,

సా. 4-30

మధ్యయుగము, సాంఘిక సమాజము,

సా. 4-30

రాజధానికళాశాల

సా. 4-30

మదరాసు డ్రామటిక్ సొసైటీ, మ్యూజియమ్

సా. 9-20

ఇంటిముఖము

సా. 9-20

కాలమానస్థితి—విశ్వ సాహిత్యస్థితి 89 మాత్రము

అధిష్టానస్థితి 71 మాత్రము.

దీపముల వేళ్లు—నెలకు సాయంకాలము 6-4 గంటలకు

లభ్యము, శ్రీపు ఎల్లండి సాయంకాలము 6-45 గంటలకు దీప

ముఖము తెలియజేయవలయును.

మదరాసు మహాజనసభ—ఈనెల 26వ తేదీ

శుక్రవారము సాయంకాలము 5-20 గంటలకు సభాభవనమున

సింగారములపై, బి.వి. వి.ఎల్. గారు ముఖ్యపాత్రను

బాధ్యత వహించును. యువకళాసభను

చూడవలయును.

ఇంటర్-కలెజ్ యేట్ మాక్—ఇంటిముఖము కాలేజీ

కారును రాజధాని కళాశాలవారును కలసి యింటిముఖము

కాలేజీ గ్రాండులో కడచిన సోమవారమునాడే వాటిక యాట

లో నింజనీరింగు కాలేజీవారు జయించిరి.

క్రీడియన్ల నుల్లాను మొహిద్దీను సాహెబు

బహదూరుగారు—ఈయన మేజిస్ట్రేటుగా పనిచేసి

యువకాల వేతనము సీనియర్ తరువాత వారిసభగా పనిచేసిన

వారు కారు. తరువాత వారిసభగా పనిచేసి వారికి వారి

సభగానే యున్నాడు.

భక్తిమార్గ ప్రసంగసభ—ఇంటిముఖము, తిరు

నెట్టిది నెం 122 రు విల్లింగ్ డోంగర్ మంటపమున ఈ నెల

21-వ తేదీ యాదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు బ్రహ్మ

క్రీతంజాత్రా పంచాంగకేత భాగవతగాథ గాలన బుష్టి

చరిత్రమును ప్రసంగించి కాలక్షేప మొనర్తును.

దక్షిణ హిందూ దేశ బ్రహ్మసమాజము—

ఈనెల 20-వ తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు

అన్నాపూర్ణిమ నెం 97 రు బ్రహ్మసమాజమున శ్రీరామ

సాసభ సమావేశమగును. శ్రీమతి. కే. అలమేలమంగమ్మగారు

ఉపాసనా కర్తవ్యము గావించి బోధించెదరు. ఈసభ శ్రీలక్ష్మ

మాత్రమే.

మహాజన సభ—ఈనెల 21-వ తేదీ యాదివా

రము సాయంకాలము 4 గంటలకు బి.కె. జనరలు

మొట్టగు జరుగును. అప్పటి ప్రభుత్వమువారు హిందూ రాజ

స్వలా వివాహ కార్యమును గూర్చి వ్రాసిన జాబు పర్యాలో

చింపబడును; 2వ సంతకపు సభయొక్క తక్కువ సంత

తింతులు కొక సంవత్సరము నియమింపబడును.

జాట్టిపురు మాత్రము—హోలీనువారు నిన్న కూర

బజారులో మురుగేశ్వర్ పెట్టిరి, మొన్న రాయపురములో యోగ

శిఖాపురిని అరెస్టుచేసిరి. ఈయనెల్లము, జాట్టిపురులో రాస

పు పెట్టి పీఠము టంక సాంకేతికము కలియబోయి ఈనెల 10

వ తేదీ రాత్రి 9-30 గంటలకు చంపబడిన బంగారు బత్తులకు

కన్నీయపాపములొక్క మాత్రము సంబంధించినవలు.

మదరాసు సాహిత్య సభ—సాహిత్య సభ సమా

జము—నెలకు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు అడ

ర్శనములో నొక సాహిత్య సభ సమావేశమగును. హోలీ

వేళు వేడుకలు గానములు, బి.వి. వి.ఎల్. గారు

సంఘ సమన్వయమును జాబితాదర్శనమును గూర్చి యువక

లించెదరు. గా. సర్ వ్యాసమూర్తి శంకర స్వామి, బి.వి.

ఇ. గార్ గానసాధిపత్యము వహించెదరు.

ఇంటర్మీడియేటు తరగతివారికి ప్రశ్నోత్తర పరీక్షలు—నెలకు, వచ్చుచున్న కళాశాల వ్యాస

ప్రథమ చికిత్స పాఠములు—జీ.ఆర్. మూర్తి ఆన్ డి. కె. సెనీకి సంబంధించిన జీ.ఆర్. రాయస్వామి నాయుడు

ప్రాణాపాయకరమైన ప్రమాదము—కడచిన యాదివారమునాడు లిటరరీ కే.సెనీకి సరసింహ స్వామి

పోలీసు బహుమానములు—అనశ్చర మగు శ్రీ మాత్యయినచేసి దొమ్మిదొమ్మిది గావించుటకు నిర్దేశ

శ్రీ గవర్నరుగారి తొమ్మిదవ పర్యటనము. మొన్న గాత్ర పదిన్న గంటలకు పెన్నలు ప్రెయిసు లో

రజస్వలా వివాహశాసన నిరసన సభ :- మొన్న సాయంకాలము హిందూమతీ దేవిమిషను పతన

మదరాసు సాహిత్య సభ—సాహిత్య సభ సమాజము—నెలకు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు అడ

కొర్రు వ్యవహారములు మదరాసు హోలీ 1915 వ సం॥ పు రంధక తెలక విచారణ.

ప్రాయముల ప్రధాన వ్యాసమూర్తి, ట్రాటర్ గారు. (కాన్స్టేబుల్) సంసాదకులకు ప్రియములు గారు

ఈనెల 10వ తేదీ రాత్రి జాట్టిపురులో శ్రీరాయయ్యరు పిల్లలను కన్నీయపాపమున వాడును వాని స్నేహ

కైస్త్ర వోపాధ్యాయసభ :- దీనిని నియమింపబడును. మదరాసునందలి కైస్త్ర ప్రధానోపాధ్యాయులు

కెలెగ్రాఫ్ నోట్సు - రి.వి. ఇంటిముఖము హోలీ లో వ్రాయు కైస్త్రులు తెలిగ్రాముల వర్గీకరింపకు హిందూ

హాస్య రిక.

సూక్ష్మవాదము విలేఖరులలో కొందరు తమ చేతులెదురే గానకుడగు నే పెద్దమనుష్యుని పేరి తోచో సంతులము చేసి యుత్తరములను కంపుచు న్నారు. ఇది మిక్కిలి హేయమగు సభ్యాసము. పుట్టుపేరికి శపథమును మానించుగూడదు. దీనివలన నొక్కొక వేళ గొప్పకష్టములు వ్రాయునాటికి సంభవించుచున్నవి. మేము దవాబుదారీ భరింపజాలము. మేము పెద్దమనుష్యుల పేరితో వ్రాయబడి పట్టు తెలిసినచే ఇకముందు వ్రాసెలను తగిన వానికి సంపదలసినవార నగుచుము. వ్రాయునారు ఉత్తరవాదులు కావలసినవైతరు. ఈవిషయమును తప్పక మా విలేఖరులు గమనించి ఇకముందు పై సూచించిన దురభ్యాసమును వడలుగురుగాక యని హెచ్చరించు చున్నాము.

సంపాదకుడు.

ఆంధ్రపత్రిక

1915 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 18 వ తేది

గురువారము.

జిల్లాబోర్డు రైలుమార్గములు.

తుదకు గంజాము మండలము రైల్వేసెన్సు విధించుకొనునట్లు నిర్ణయించుకొని గోపాలపురము కనూలుకొండ రైలుమార్గమును డిప్టికలబోర్డు పక్షమున నిర్మింపించుటకు తీర్మానించి యుండుట మిక్కిలి సంతోషకరము. ఇటీవల జిల్లాబోర్డుల రైల్వేవిషయమున జరిగినచర్చ మాగంజాము ప్రజావాదకులకు విశాలదృష్టిని ఇచ్చినదనుటకు సందేహములేదు. మొన్నటిదినము నీడమంగళము మన్నూరుగుడి శాఖ నుపక్రమించుచు గా. సర్. హోబ్బూర్ అర్బగారుచేసిన యుపవాసముకూడ గంజాముజిల్లా బోర్డువారి తీర్మానమునలే ప్రోత్సాహకరముగానే యున్నది. జిల్లాబోర్డుల రైలుల విషయమున లాభమున వ్యవస్థాని ప్రభుత్వము వారు కంపెనీలకిచ్చి వేయించున్నారని చేసిన యాక్షేపము తాము సమయము కల్పించుకొని ప్రత్యుత్తరము చెప్పవలసి యున్నదని విశేషముగా నుడివి వారు ప్రభుత్వమువారి కట్టి విశేషాభి ప్రాయము కంపెనీల పక్షమున నేమియులేదని నొక్కిచెప్పు వారైరి. సర్. హోబ్బూర్ అర్బగారు మనదేశపు రైల్వేలను పాశ్చాత్య ప్రభుత్వదేశపు రైల్వేలతో పోల్చిరి. మనరాజధానిలో రైల్వేలు 4000 మైళ్ల పొడవునకే కలవట! ఇంగ్లండు స్కాట్లండులలో 23,000 మైళ్లకలవట. సంయుక్త రాష్ట్రములో మన జనసంఖ్య కెట్టింపు జనసంఖ్యతో యున్నను 255,000 మైళ్ల రైల్వేయున్నదట. ఫ్రాంసు, జర్మని, ఇటలీల యంతెల నాలోచించినను నిదియే తేలుచున్నదట! ఈయంతెల నిచ్చినందులకు మనమొలయు స్థూలార్బుగారికి వందనము తొనర్పవలసినదే. ఆభిశేచుల యందుల రైల్వేలదే, ఇండియాలో తేడేమని వారు సానుభూతితో నుండుటకును వారికి కృతజ్ఞత చూపవలసినదే. వానిపాశ్చాత్యపరిస్థితులనే మొక్కుచుగా మనసునెదుట నిడికొనుటను తప్పించుకొనలేని మాగొరననియ సభ్యులవంటి వారికి లాభపడవును మోక్షములను జ్ఞానము చేయవలసి యుండుట అవసర మగుచున్నది. రైల్వేలు త్వర త్వరగా నిర్మింపవలెను. కంపెనీలు పెట్టియైన నవనర మైనచో పనిచేయింప వలెను. అను సుత్సాహము

జనించినప్పుడు ఆ ఉత్సాహమును మెచ్చికొనుటకు పాశ్చాత్య దేశములలోని రైలుమార్గముల పొడవునును రైలుమార్గముల పొడవుతో మాత్రము పోల్చుచుంచి కొనిపయెడల సరియైనఫలము తేలజాలదు. దేవైశ్వర్యమును బోల్చుకొనవలెను. దేశములోని ప్రతిమానపుడును దామాషా మీద నాన్వించు యెత్తునును గమనింపవలెను. వ్యాపార ప్రవాహమును గుర్తెరుంగవలెను. ప్రవాహమును మాత్రమేకాక వ్యాపారప్రకృతిని కనిపెట్టవలెను. ప్రజల విజ్ఞానమును పాటించవలెను. ఇదన్నియు చక్కగా నాలోచించిన యెడల నిస్సంశయముగా నీదేశమున రైల్వేలు బహుత్వరత్వరగా నుండుతరవలెను తీర్మానమున కెవ్వరును రాజాలకు. అయిన రైల్వేకూడదను మాట మేమునుటలేదు. రైల్వే నిర్మాణవద్ధతి యిప్పుడేప్పుడు సరియైనమార్గమున పడుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిర్మించు రైల్వేలకు బయటి మూల ధనము మాత్రమే గాక ఈదేశప్రవ్యము నుపయోగపడ వలెను విషయమంగీకృత మయినది. పైన చెప్పినవీటిని ప్రజలకును ప్రభువులకును కొలది విశేషములున్నను ప్రభువులకూడ జిల్లా బోర్డుల యాదా యాభివృద్ధికి సౌకర్యములకును అయా జిల్లాలోని రైల్వేలను జిల్లాబోర్డులు నిర్వహించుకొనుట శ్రేయస్కరమను సూత్రము నంగీకరింప నారంభించినారు. రైల్వేబోర్డువారు గంజాముజిల్లా బోర్డువారిని ఎవ్వరి అధికారము మీద మెక్కిడు కంపెనీతో రసూలుకొండ గోపాలపురముల శాఖవిషయమున పనిజరిపినారని ప్రశ్నించుట చూడగాస్తానిక పరిపాలకులు కొంచెము ముందునకు వెనుకకు లాగుచున్నట్లు కాన్పించినను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు శాఖరైల్వేల విషయమున జిల్లాబోర్డులే నిర్వహించుకొన వలయునని నభిప్రాయపడి యుండునట్లు స్పష్టమగుచున్నది. ఇప్పుడువానివద్దకు వెళ్లి యుండు పాఠములు పొల్లించి రైల్వే విషయమునకూడ ప్రజాభిప్రాయము గట్టిగా నుండునెడల రైల్వేబోర్డువారు లోకలుబోర్డులకే యిత్తుకొమ్మ యను నాశ్రయ పొడముచున్నది. ఈ విధముగా నన్ని పరిస్థితులును జిల్లాబోర్డు రైల్వేలకు నడుమలములుగానే యున్నవి. 1878 వ సంవత్సరమున నొక కల్పెరుగారి ప్రోత్సాహమున పని ప్రారంభించిన తుజానూరు జిల్లాబోర్డు 12 మైళ్ల రైలువేసికొని మిక్కిలి లాభముతో కార్యముల నడుపుకొనుచున్నది. కొత్తశాఖలను తన రైల్వేవలన వచ్చిన యాదాయముతో వైవ నాయత్తపడినది. కృష్ణజిల్లాలో నొక రికి మైళ్లు ఇటీవల కేయబడినది. ఇదియు మంచిలాభముల నిచ్చుచున్నది. ఈరెండు జిల్లాలలోను కొత్తశాఖలు తలపెట్టబడి యున్నవి. ఇప్పుడు జరిగినవి మొత్తో కానున్నను ప్రోత్సాహకరముగానున్న దనుటకు మాత్రము సందేహములేదు. మనజిల్లా బోర్డులు కాలచిహ్నములను కనిపెట్టి కార్యకరత్వము నంగీకరించి లాభము పొందునుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

ఇటీవల గంజాములో ప్రజలభోజనా ధార మగు గోధుమయొక్క వెలులు అవరి మితముగా హెచ్చి పోయినవి. మన ఇండియా ప్రభుత్వము వారు వెలులు హెచ్చనప్పుడు నుడయోగపడు నిమిత్తముకొత్త అర్జినన్సుచేసికొని యధికారము సంపాదించియు పైకితి సంధించుట మిక్కిలి విచారణీయముగానే యున్నది. కొన్ని దినముల క్రిందవెలల విషయమై మొరపెట్టి కొనుటకు 10,000 ప్రజగుపుగా తెప్పింప గవర్నరుగారిని దర్శించిరనన వారాజధానిలోగలయందోశన మధ్యముకాగలను.

ఇట్టి సూచివ్యములలో యుద్ధమువలన కష్టపడునారికి సహాయము చేయు నుద్దేశముతో కేర్నలియును ఇండియను రిలీఫ్ ఫండు లీడరుప్రతిగు జ్ఞాపకము నకునచ్చి యుండుట సహజమేయగును. ఇథండు వట్టియుద్ధభటుల కొరకుమాత్రమే గాక నేరుగాను ఇతర విధములను దుష్టినిసంహారించినిర్వదినది. మొన్న కాశీన్సుసభలో ముఖ్యమంత్రి గారు ఇంగ్లండులో భోజనపదార్థముల వెలలకు గురించి యుపన్యాసించుచు నుడివివర్తిరి ఇంకను హేచ్చగా మనదేశమునుండి గోధుమ ఎగునుతి కావలసి యుండునని పంజాబు రాజధానిలో తగని కష్టములను కష్టములను సంధించిన హోప్రు. వినిపిస్తుంటిరి గమనించి ప్రభుత్వమువారు పై ఫండును ఉపయోగించుట యవసరమని లీడరుప్రతి ఇచ్చు సలహా అంగీకృతమగునని నమ్మువలసి యున్నది.

విద్యా భ్యాసమునకు బ్రహ్మచర్యమత్యవసరమగుటచేత ఇప్పుటి దుష్టఫలములను తొలగించు నిమిత్తము సంస్థానములలోని వధ్యులు విద్యాలయ ములలోనికి వివాహితలయి యుండు విద్యార్థులను చేర్చుకొన రానివి విద్యాశాఖయొక్క నిబంధనలతో నొక నిబంధన మేర్పరున వలసినదని తిరువాన్మూరు సంస్థానము ప్రభుత్వపాకి అచ్చటి ప్రజా ప్రతినిధి సభ్యులొక్కఁడు సలహాఇచ్చెను. ఈధముగానైన బాల్య వివాహములు తగ్గునని ఆతని ఆశయము. తిరువాన్మూరు ప్రభుత్వము వారును తగిన విచారణలు చేయించి ప్రజలట్టి మార్పులకు నొప్పుకొనరుగాన లగదని తీర్మానించినారు. వివాహితులైన విద్యార్థులను చేర్చుకొనని నియమముపెట్టుకొనియుండు కళాశాలలు మనదేశమున నొకటి కెనుకలవు. అట్టి నియమము కొంచెనరకు విద్యా వ్యాపనకు నాటంగము కావచ్చున దగుటచేత బాల్య వివాహములను నిర్బంధించు సాంఘికశాసనము చేయి, విద్యాలయ ములలో నివిర్బంధము పెట్టుట వివేక వ్యతిరేకమగును. కావున తిరువాన్మూరు ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము న్యాయమైనదేయనీ మాయభిప్రాయము. తిరువాన్మూరు సంఘ సంస్కర్తలు వైసూరు బరోచాల యందు వలె తమ సంస్థానమునకూడ బాల్యవివాహ నిరోధక శాసనమును బెట్టించిన నితరంబు నెక్కువ ఫలవంతమగునని నమ్మువలసియున్నది.

మనదేశముకుండి క్రిందివాడు, బ్రిటిషుగ్వ యానా. బజ్జెకా. ఫిరీద్వీషములు అనబడు అధిపతీ ములకు నలసపోయిన హైందవులకట్టి గతులను విచారించుటకును వానినిగురించి నిరౌఢు కంపుటకును బాంబాయి సివిలుసర్వీసుకు చేరిన. డి. మక్సీలుగారును శ్రీయత చిహ్నాలాలుగారును నియమితులయి యుండిరి. పీరినిపోర్టు 223 పుటలది ప్రకటితమయినది అందనేకములగు సలహా లియ్యబడినవి. వాని నన్నటిని విచారించుటకు నిశ్చయ సమయముచాలగు. కాని ఆకమిటివారికి మొత్తము మీద కలిగిన యభిప్రాయము మాత్రము గమనింపదగియున్నది. నలసపోయినవారి సౌఖ్యము ఏరి మనస్సుల నాక్కించినది. "వారి యసౌఖ్యములను అననుకూలములను గురించిమేము కొంతయధికముగా వ్రాయవలసి నచ్చియున్నను వివాహాలో చేరిన సారాంశములను చక్కగా పరిశీలించిన యెడల ఇప్పటివలన పద్ధతినలని అననుకూలమాలకంటె నష్టములకంటె అనుకూలములు లాభములే యెన్ని మకుండులొ యెక్కువయనుట స్పష్టమగుచున్నది" అని వ్రాయుచున్నారు. గ్రీకుదేశమున నుండిన బానిసలకును సౌఖ్యమునకు లోపముండినదిగాదు కదా!

బిల్ పా మహాసంగ్రహము.

ఇంగ్లాండు

“డిల్ విత్” స్టీము నవమగ్గుట

లండను ఫిబ్రవరి 16:— డిల్ విత్ స్టీము నవమగ్గుట డిల్ విత్ అను బ్రిటీషువారి స్టీము అంజీకృత ఆగ్రహమునకు ఫ్యూజు మయ్యెను. రెండవసార్లు ఫ్యూజును పరీక్షించి నావికులందరూ ఒక వల తేరుటవలన వారిలో ఫ్యూజు మేమియు కలుగలేదు.

ఇండియాలో సైనికుల జేర్పుట.

లండను ఫిబ్రవరి 16:— ఇండియా ప్రెస్టుయొక్క వివిధభాగలందును నూతన సైనికులజేర్పుట పొంగు జరుగుచున్నదనియు మామూలుకంటె నెక్కువవరది జేరుచున్నారనియు యిటీవలదెలియ వచ్చెనని ఇండియను అండరు సెక్రటరీ గారైన రాబర్టును గారు కామన్సు సభలో జెప్పిరి.

ఇండియా బజ్జెట్టు.

లండను ఫిబ్రవరి 16:— ఇండియా బజ్జెట్టుగూర్చి యెప్పుడు జర్నలు జరుగునదియు నిగారముగ జెప్పకాలనని ఆస్క్విత్తు గారు చెప్పిరి.

కెనడా దేశపు సేనలు.

ప్రాన్సును సంక్లిష్టముగా జేర్చుట.

లండను ఫిబ్రవరి 17:— ప్రెస్టోవా—కెనడా వారంపిన ప్రెస్టును ప్రాన్సును సురక్షితముగా జేర్చుట చాలోగ్రాఫ్ గారు పిక తంతివాస్త్రను పొర్ల మెంటునందులో రాబర్టు బార్టెట్ గారు చదివిరి.

బ్రిటీషుదీవుల నౌకాముట్టడి.

తటస్థదేశముల యనవృత్తి.

అలచాబాదు ఫిబ్రవరి 17:— పరొసిరు ప్రతికా లండను విశేషము దిట్టుల కంతింపు చున్నాడు— దృష్టి గోచరము కాగనే యొడల ముంచుకొని పట్టణమున దేశీయులందరూ జర్మనీవారికి దెలిసిరి. బ్రిటీషువారిలో వర్తకము చేయగూడదని తెలుపుటచే ఫలితమేమియు గలుగలేదు. ఓడ ప్రయాణముల వద్దుపరచుటలేదు.

జర్మనీవారి యత్నములు.

జర్మనీవారికి సరకులని తెచ్చు లేటస్థదేశములయొడలు నష్టముగావింపబడవలయు, నట్టివానిని దెలిసికొనుటకు ప్రత్యేక చిన్న మొకటి యుపయోగింపవచ్చుననియు జర్మనీదేశము వారు తటస్థదేశముల యొడనామముల దెల్పెదరట. మన నౌకాదళముయొక్క యెత్తికి చాళిచాలక తమదేశము నందును చిన్న చాళియులగు వామిదను బ్రయోగించు ఖిలాఫాక విధానములనే యిప్పుడును బ్రయోగించి తప్పించుకొన జర్మనీవారు ప్రయత్నింపుచున్నార.

అమెరికావారిమి చేయుదురు ?

తమ తమస్వయంతి దెలుపుటయందు అమెరికావారంపిన లేఖ చిన్న దేశములవారికి మార్గదర్శకమయ్యెను. ఇప్పుడెవరికా వారంపిన లేఖ తక్కినవారంపిన సంకేతములచేబలకునవలదు చున్నది. అమెరికాలోని స్టేట్స్ మెంటువారి భావమునుమరలప జర్మనీవారుతీవ్రప్రయత్నముల చేయుచున్నారనిగానియంతవరకు యీసందర్భమున రోజూకొనిన తికాకార కార్యముల నడపుట కంతమాత్రమును వీలుకలుగలేదు. దెలిజయం దేశీయుల యెడ జర్మనీవారు చూపిన క్రూరము మెదలు అమెరికావారి నిట్లు ద్రిశ్యెను. మొన్నటి నౌకాదళము మూలమున ప్రజాభిప్రాయము గణనియుంచుటకు సంయుక్త రాష్ట్రాధ్యక్షునకు మరింత వీలులేకపోయెను.

వేల్సుగార్లు రెండవపట్టణము.

లండను ఫిబ్రవరి 16:— వేల్సుగార్లులో నుండి 50కి మించి యిదివరకుందలకేరి. పొలముది చేరుటకు దరఖాస్తులు సంపించుచుటకు బహుళ: రెండవపట్టణ మొకటి కూడ యేర్పాటుచేయ బడును.

ప్రీమరులమీది శత్రుదేశములవారు

బంధింపబడుదురని తెలియజేయుట.

వాషింగ్టను ఫిబ్రవరి 16:— అంగ్లేయ రాజ్యములోనికి గాని, అధినిదేశముల శత్రులగునానివచ్చు అమెరికావారిస్టీమరు

లలో శత్రుదేశములవారు కళాసుబుగనున్న ను వారందరు ముందుండి బంధింపబడుదురని, అంగ్లేయులు అమెరికా వారికి తెలియజేసిరి.

చర్చిలుగారి యువన్యాసము.

డెయిలీక్రానికలు గ్రహించినసంగతి

లండను ఫిబ్రవరి 16:— చర్చిలుగారిచేట వచ్చు మెంటు లో నుపన్యసింపిన విషయములను గురించి డెయిలీక్రానికలు ప్రతిక కీసంగతు లను గ్రహించుచున్నది:—క్రొత్త నిర్మింపబడిన రెండవనౌకాదళములకు సంబంధించిన యుద్ధపుటలో 15 అంగుళముల ఫిరంగులు అమర్చబడియున్నవి. ఈనౌకాదళము యుద్ధముచేయుటకు సిద్ధముగనున్నది.

సమయముచిక్కినప్పుడు బుద్ధివుట్టలేదు

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 18:— ఈటిల్లి గామి లండనునుండి స్టేట్సుమన్ ప్రతికకు వచ్చిరి:—చర్చి గారు మొన్న కామన్సు సభలో మాట్లాడుచు ఇట్లుచిరి:—మంచిసమయము చిక్కినప్పుడు జర్మనీవారికి నౌకాముద్దముచేయవలసినబుద్ధివుట్టలేదు. బుద్ధివుట్టినప్పుడు వారి ముఖముయొక్క చిక్కిరియె.

చర్చిల ప్రెస్ ఫోర్టు ప్రభువు.

చర్చి గారు చెప్పిన మాటలన్నటిని ప్రెస్ ఫోర్టు ప్రభువుగారు అంగీకరింపజేసినవయ్యిరి. జర్మనీకి యేవస్తువు యెగుమతికాకుండ చేయవలెనని మిశ్రమందలివారి అభిప్రాయ మెనట్లు ఇంగ్లాండు, ప్రాన్సు, రషియాలు కలసి ఒకజాబును వ్రాసి తటస్థదేశములకు పంపవలెను. ఇందువలన అమెరికాకు గాని యితరతటస్థ దేశములకుగాని కోపమురాదు. తనజాగ్రత్తలోనుంటే శత్రువులనవ మెరెచులవలన యిబ్బందికలుగదు. మనముదగిన జాగ్రత్తపుచ్చుకొని పక్షమున సబ మెరెచులవలన కలిగినంతవిషయము చేరవలనను కలుగదు. యుద్ధము ప్రారంభమైన మొదటిరోజులలో మనక్రాంతకు విపత్తుకలుగుటకు మనము తనజాగ్రత్త పుచ్చుకొనకపోవుటే కారణము. మిలిటరీ కోర్టులు తిరిగిస్థాపించవలెను. లేనియెడల ప్రజకు నమ్మకము చిక్కదు.

హిందూదేశమునకు యుద్ధవార్తలు.

లండను ఫిబ్రవరి 16:— హిందూదేశమునకు ప్రత్యేకము యుద్ధవార్తలను పంపువిషయమై కర్ణము ప్రభుగారిడిగిన ప్రశ్నకు క్రూప్రభువుగారు ప్రభువు ప్రభులో సమాధాన మిచ్చుచున్నట్లు తెలిచిచ్చిరి:—రణరంగమున హిందూదేశపు సైనికులే విధముగ పోరాడుచున్నది ప్రజలకు నిజము బోధపడుటకు యెడతెగకుండ యుద్ధవార్తలుసంపించవలసియున్నది. భావతీయ సైనికులు బాగాపోరాడుచున్నందున చాల మెచ్చుకొనెడియున్నారు. కర్ణము ప్రభు మాచించిట్లు వీరిని మనముండఱము మెచ్చుకొనుచున్నాము. ఇందులో అతిశయోక్తి యేమియులేదు.

మరణములు

లండను ఫిబ్రవరి 16:— మేజరు జవర్లు, జెమ్మైరెడు, కర్నలు, మెకెవెరు కాంటెబుగ్నల్లు మృతిజేసిరి వీరిద్దరు, హిందూదేశములో నిపాయిలుతిరుగబడినసందర్భమునవనిజేసిరి

జనరలు ఫ్రెంచిగారి సిఫార్సులు

లండను ఫిబ్రవరి 17:— నేటిక్రాంతి ప్రకటింపబడిన లండను గెజెటులో 27 వలెలు ధియోరంగమున సాహసకార్యము లానన్యవారిని గూర్చి జనరలు ఫ్రెంచిగారి సర్వ ప్రశంసతో నే నింపబడియున్నది. ఆస్త్రి విధములగు నైపుణులను నౌకా సైనికులను నౌకావైమానుకులను భారతీయ సైన్యములను ఆరెగ్జాండా రాణిగారి యువచారికలను తక్కుంగల యందరిని గూర్చియు ఫ్రెంచిగారు వ్రాసిరి. ఫ్రెంచిగారు మొత్తము మూడవల పేరులను వ్రాసిరి.

శ్వాఘింపబడినవారు

లండను ఫిబ్రవరి 17:— ఫ్రెంచిగారిలేఖలో శ్వాఘింపబడినవారి పేర్లు తెలుపబెంటు జనరలు సర్ జెమ్మై నిలు కత్తుగారి పేరుగూడ గలదు.

ప్రత్యేక వార్తల ప్రకటన

లండను ఫిబ్రవరి 17:— ప్రత్యేక వార్తల ప్రకటన రెండవనె స్త్రుగ పటాలమువారి సాహసమును ప్రశంసించిరి ఆర్డరు ఆఫ్ డెఆనసప్రతిక నడుపుచున్నది. ఇటీవల జనరలు ఫ్రెంచిగారు వారి నభినందించుచు నుపన్యసింపిరి.

ఈశపు

సూర్యకాలువవద్ద సైనికులు

కొలంబా ఫిబ్రవరి 17:— ఇటీవల సూర్యకాలువ గుండ పోయిన యెడవారలు కాలవలో మృతినొందిన యెంటెలు తేలుచుండ జూచితిమనియు దూరమున నెక్కలో సైనికులుండిరనియు జెప్పుచున్నారు. ఈయెడ పోర్టునెడువద్ద 24 గంటలకాలము నాపుజేయుదెను.

స్విజర్లాండు

స్విజర్లాండుపై జర్మనీవిమానములు.

బెర్న్ ఫిబ్రవరి 16:— ఇటీవల స్విజర్లాండువారి విమానము బెర్న్ విసికాబోర్డుగ నగిరననియు స్విజర్లాండుసైనికు లావిమానముపై తుపాకుల వాడుకేసిననియు స్విజర్లాండుదొర తనమువారు జర్మనీవారికి ఉమాపణ మింపిరి గోరనియు దెలియచున్నది.

రుష్యా

రుష్యానారి ప్రకటనము.

లండను ఫిబ్రవరి 17:— వెట్రాగ్రాడు— అగస్ట్ హో సమీపమున రుష్యావారి పార్వభాగమున చుట్టుముట్టు బ్రయత్నింపుచున్న జర్మనీ సైనికులలో వాకెట్టువుగ నున్నను 15 తేదీని తీరముగ రుష్యావారు పోరిరి.

జర్మనీవారు ముందునకు వచ్చుట.

విరోధి సైన్యమొకటి గ్రేటెవోనుండి ఓసోవీట్కు వరకును ముందునకు వచ్చుచున్నది. విజ్నానా స్కావా నదులకు మధ్యనున్న పోక రెసియోజి ముఖమును జేరిరి.

కార్పేలియా ప్రాంతముల నిర్భీకులు.

కార్పేలియా పర్వతములందు నిర్భీకులు మార్పునొందలేదు. కొజొవాకామిదను విస్కోమిదను జర్మనీవారు పడినపుడు మనము వెనుకకు గొట్టితిమి.

బకోవిసాలో శత్రువులు ప్రవేశించుట.

బకోవిసాలో నాద్యోర్నాను స్వాధీన పరచుకొని నెరెత్తునదిని శత్రువులు దాటిరి. అని ప్రకటింపబడెను.

హాలండు

హాలండు ప్రభుత్వమువారు.

జర్మనీవారికి బ్రిటీషువారికి లేఖలనంపుట.

హేగు ఫిబ్రవరి 16:— జర్మనీవారు తటస్థదేశములపై సర్వసామాన్యముగ గావించిన దోహదోపకాయముల దచ్చి వారికి సంబంధమునులేకవచ్చునాధారరహితములు. ప్రతి యెడయు నేదేశీయులలో బుద్ధి బరిశీలించనదే వస్తము గావింపగూడదని కోరుకును తటస్థదేశీయులకు హక్కుగలదు. అని దచ్చివారు జర్మనీవారికి లేఖసంపిరి. ఇలియగాక బ్రిటీషు వారి వర్తకపుటోడలు తటస్థదేశీయుల పతాకముల ధరించు విషయమున బ్రిటీషువారు గనబరచుచున్న భావమును తామెప్పికోనబాలమని దెలియబరచుచు బ్రిటీషువారికి లేఖను బంపిరి.

అమెరికా

విల్ హెల్మ్ స్టీమరు

సరకుల యజమాని చెప్పుసంగతులు.

వాషింగ్టను ఫిబ్రవరి 16:— విల్ హెల్మ్ స్టీమరు లోవేసిన సరకులను, పట్టుకొనుటకు, వీలులేదని నిగారణ చేయుటకు, సరకులనువేసిన యజమానులు యిచ్చిన సాక్ష్యమును నిన్న అమెరికా దొరతమువారు లండనులోని తమ రాయవారికి పంపిరి. అయితే వ్యర్థము వారికింది సంగతులనుకూడ చూచించిరి:—తగినంత కారణములేనిదే యిది వరకు అంగ్లేయ ప్రభుత్వము వారెయ్యభ్యంతరమునచెప్పియెరుగదు. స్టీమరును ఆపుదల చేయుటకంత ప్రబల కారణమేదైన యున్నగాని లేనియెడల, తక్షణమే స్టీమరు బయటదేరి పోవునట్లు చేయవలసినది. దీనిలో వేసినసరకు జర్మనీవారి సేనలకుగాని, ప్రభుత్వమువారికిగాని, నిర్భీకంపబడలేదని సరకు వేసిన యజమానులు మాకు నచ్చజెప్పిరి. వారుచెప్పిన సంగతులు మాకు తృప్తికరముగనున్నవి.

బాంబయి ఫిబ్రవరి 17:— నేటి సభ్యుల హాజరు జరిగిన
ఇండియన్ బ్యాంకు భాగస్వాముల సభలో, ప్రార్థన, సర్
సానూను డేవిడు గారు రుపకాశించుచున్నట్లు వెలబెచ్చిరి:—
భాగస్వాములకు పూర్తిగ నమ్మకము కలుగినది.
సెన్యురిగ పని జరుగుట ముగియినయే సేదన తృప్తి కలిగించి
యన్నారు. 3½ లక్షల రూపాయలు లాభమునచ్చినది. దీని
వలన భాగస్వాములకు లాభము పంచివెట్టబడినది. 50 వేల
నిలువసాములకు చేర్చబడినది. బాంకులలో తగినంత నిలువధన
మున్నది.

పంచమవంతు పరగణాలోని లోకాలు బోయలు.

ప్రతినిధులకు ఎప్పుడో ఆధికారమిచ్చుట!

బొంబాయి ఫిబ్రవరి 17:— ప్రభుత్వ సలహాదారుల పంచ మహా పరగణాలోని లోకాల బోయలకు సభ్యుల నెత్తు కొన్న ఆధికారము, ప్రజలకు మట్టు కడచిన మార్పుల జరిగిన బొంబాయి శాసనసభనుండి ప్రజాగ్రహముగ సంగీకరింప బడినది ఈ తీర్మానము ప్రకారము ఇక్కడ లోకాలు బోయలకు సభ్యుల నెత్తు కొన్న ఆధికారమును ప్రజలకిచ్చి దొరతనము వారసులలోనికి పెట్టిరి. లోకాల బోయలు మున్నగు ప్రతిష్ఠా పనలకు 1894 సంవత్సరములో స్థానిక పరిపాలనాధికారము లియ్యబడినప్పుడు పంచమహా పరగణాలో విద్యాభివృద్ధి తక్కువగుచుండుటవలన ఆధికార మియ్యబడియుండలేదు.

కుక్క కాటుకు నైద్యము

బొంబాయి ఫిబ్రవరి 18:— కుక్క కాటుకువలన పిచ్చియై తినివారికి వైద్యపరచుము చేయుటకు బొంబాయి మునిసిపాలిటీవారు ఒక ఆసుపత్రిని స్థాపించుటచేసెను. కుక్క కాటుకు గురించి తెలియుచుండు కనిపెట్టిన మందును గురించి బొంబాయి శాసనసభలో ఆనేకమంది బాలు లకు వ్రాయుచున్నా సమయమున దీనియందును, యిప్పుడు బొంబాయిలో నున్నట్టియు డాక్టరు హరీ యం. డి. గారు కూడ ఒక బాలుని వ్రాసిరి. అందులో ఆయన పేర్చిన పద్ధతి కాశ్రియము కాదనియు, దానివలన అనేక ప్రయములు కలుగు ననియు వ్రాసిరి.

మామైలీసునకు ఘనమలంపుట.

కరాచీ ఫిబ్రవరి 17:— ఇంగ్లీషువారు మెత్తగోధుమల నేగాని గొవరయియు గట్టిగోధుమల యిందో ఘోష గానయి యీకారణమువలన వేయట్లను గట్టిగోధుమల మామైలీసు నకుబంప నెలకయ్యవలసివచ్చియు చాలిబడక కంపెనీవారు దొరతనమువారిని గోరి. దొరతనమువారు దర్శాపుతేయు చున్నారు.

నిర్బంధ పైనికనేను.

కరాచీ ఫిబ్రవరి 17:— యూరొపుషుండి, యితర బ్రిటిషు కాంపిలనుండియు ఇండియాలోనున్న ఇంగ్లీషువారందరును మిలిటరీ తోనుగూడ నిర్బంధపరచుటకు కరాచీ లోని యూరొపియన్ వర్తకసంఘములో చాలమంది అంగీకరించిరి. కాని హిందూదేశములోనున్న యూరొపియన్లందరు కలిసి దీనివిషయమై ఆలోచించి తగినయోర్పాట్లు చేయవలెను. అని వర్తకసంఘమువారు నిలచుచున్నారు.

కలకత్తా

దొంగలగుంపును ఎట్టుకొనుట

పోలీసువారు వికారీజనులను వేసికొనుట

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 17:— మాదిరిపురము గ్రామములోని దేవేంద్రచక్రవర్తి యనువారి యింటిలో దొంగలు పడుటకు యత్నించుచుండగా, పోలీసువారికి దొంగలగుంపును పట్టు కొనిరి. దేవేంద్రచక్రవర్తి యింటిలో బంధిపోయి జరుగునని పోలీసువారికి ముందుగ తెలిసి కొందరు రక్షక భటులతో పోలీసు అధికారులు సూపర్ టెంపుగాయను సబుడివిజులు మేజిస్ట్రేటుగారును కూలివరె సేవములు వేసికొని దేవేంద్రచక్రవర్తి యింటికి సమావేశమై దొంగయిండిరి. తరువాత దొంగలవచ్చి యింట్లో కొరడెడిరి. అధికారులు సూపర్ టెంపుగాయను ఈలవేసిరి. పోలీసువారుకూడ నింట్లోకి వెళ్లి అయిదుగురు దొంగలను పట్టుకొనిరి. వీరిలో పూర్వదాసు అనునతడుకూడ నుండెను. ఇతడు దొంగలకు నాయకుడట. తక్కిన దొంగలు, అడవివైపుకు పారి పోయిరి. పోలీసువారు ఆడవిని పరీక్షించి, మరికొందరినొకడ పట్టుకొనిరి ఇప్పుటికి 18 గురు పట్టుకొనబడిరి. వీరిలో కొంతమంది, విద్యార్థులు.

రాంపురము పోలీసు సూపర్ టెంపుగాయను.

హత్యచేయుటకు యత్నించుట

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 17:— రామసాహాయ నందాలాలు బోసుగారిని హత్యచేయుటకు కడచిన తీర్మాని యత్నించుట నని, వీరు రాంపురములో అడ్డపనలు వేసికొని సూపర్ టెంపుగాయనుగారు. రాత్రి పదితరువారు హంతకుడు బోసుగారి యింటి అవరణములో ప్రవేశించి, దాగియుండెను. తరువాత బోసుగారిని పిస్తోలుతో కొట్టెను. కాని అతడు గుటికొని కానిస్తేలియకు తగిలినది. కానిస్తేలియ వైద్యులకు తీసికొని వెళ్లిరి.

ఒకవిలేఖకు చెప్పినంగతులు.

ఒకవిలేఖకు డిల్లీ వ్రాయుచున్నాడు:— నన్న సాయం కాలము బోసుగారిమామటకై యుద్ధరు యింటికి వచ్చి దానిమీద వీరిని బోసుగారిద్వర్తకు, తీసికొని వెళ్లిరి. ఏమిదని యుద్ధరు వీరిని అనుగంగా తయ్యకపెట్టెను. వారులను వదలిరిగాని, దైవతనముగ గురితెచ్చిపోయినది. దగ్గరకున్న కానిస్తేలియ హంతకులను పట్టుకొనుటకు యత్నించగా, నాతనిమీద పిస్తోలువేసి పారిపోయిరి. కానిస్తేలియకు వదులుమీద చెప్పి తగిలినది. తరువాత రైలులోనొక ప్రాంతపుకు పట్టుకొనబడెను.

మరికొన్ని వివరములు.

పోలీసు అధికారుల సూపరెంటెండు రామసాహాయ్ సంభజమాగ బోసుకు చంపుటకు యత్నించిన వారిలో మరి 6 గురి బంధియులను పట్టుకొనిరి. వీరిలో ఒకరు రంగపూరు పిద్దురు ఆపేర్చుకొని సామయ్యయ్య చేయవలెనని పోయిన సంభజమాగగారి నెత్తుపకూడ దెబ్బలు తగిలినవి. అడద్లీ స్థితి అనమానముగ నున్నది.

అలాహాబాదు

ఆగ్రా, అయోధ్యలకు హైకోర్టు.

అలహాబాదు ఫిబ్రవరి 18:— బాడెమలు కమిషనరు కోర్టులో హైకోర్టును కలుపువిషయమున సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషుఇండియా సంఘమువారి యభిప్రాయమును కొనిచు వ్రాసినబాలు యిక్కడ ప్రకటింప బడినది. దొరతనమువారి స్త్రీలనుగురించి ఇందులో తెలియజేయబడినది. ఆగ్రా, అయోధ్యలకుయొకముగ నొక హైకోర్టును పెట్టవలయునని దొరతనమువారి యభిప్రాయమొట్టొత్తయెనున్నది. లక్నోలోకూడ నొక హైకోర్టును పెట్టవలయునని వీరి యుద్దేశము. అయోధ్య ప్రజలు వేరే హైకోర్టు యుండువలయునని కోరుచుండుటయే వీరికి ప్రబలమగు నిర్భయము.

పంజాబీ భాషాపరీక్ష

అలహాబాదు ఫిబ్రవరి 18:— ఇటీవల పంజాబు గవర్నమెంటువారు పంజాబీ భాషలో పరీక్షచేయుటకు క్రొత్త యోర్పాటుచేసిరి. ఈపరీక్షను వారే చేయుదురు.

పంచదార,

అలహాబాదు ఫిబ్రవరి 18:— ఈజిప్టునుండి క్రొత్తగా ఇండియాకు పంచదార తగుమతియగుచున్నది. ఈజిప్టునుండి దిగుమతియగుపంచదార, పటికపెట్టు ఒకహండ్లడు మొటుకురు 9-8-0 లు ధాకట్టి ఇండియా గవర్నమెంటువారు సుంకము నిధింతురు.

లక్నో

సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభ.

లక్నో ఫిబ్రవరి 17:— నేటినుదయమున సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభ జరిగినది. 76 ప్రశ్నలు అడుగబడినవి. వీరికి సమాధానము లియ్యబడిన యంతరము, గొల్ల బరనుగారు, బుడబుఖంబులోనప్పులకై తనభాలోనుండుభాగీశ్వరసంబంధించినపరణబిల్లును; బుడబుఖంబులోని భూమిపన్ను నిర్ధారణ బిల్లును, ప్రత్యేక కమిటీవారి, విచారణకు పంపవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. వీమట్టు తెప్పింపుట హార్డింగ్ మామయ్య రాబర్న్స్ ప్రభువుల చనిపోయియుండు సమయము తమ విచారమును తెలియజేయుచు తీర్మానించిరి. అహ్మద్ షాఖుల ధరలు సరసుగాక పెరిగిపోవుట వాపకమైనది దొరతనమువారిని కోరుచుమాడవలెననియు నుచిరి. ధరలు పెరిగిపోకుండ యిదివరకేచేయబడినట్లు దొరతనమువారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. రెండు పర్యామలులకింపె నెప్పుడగ స్కూలు షేరలు పరీక్షలో గాని, మెట్రిక్యులేషను పరీక్షలోగాని, పీసీసీయన విద్యార్థిని యేకాగ్రలలోను చేర్చుకొనకుండ విద్యాస్థులైన సవరించుటకు తెచ్చినతీర్మానము వాల్గవది. సోమరిపోతులగు విద్యార్థులతో సావకాలమున కింప తెలివి తెలుగుల బాలరను పాఠశాలలో సలఘు లేకుండచేయుట చాల సక్రమమని దొరతనము వారు తెలుపుచున్నారు.

విరోధా యుద్ధము.

హిందూదేశపు సమావేశము.

డాల్హను గంభీర ఫిబ్రవరి 16:— డిక్టేటర్ ప్రెజిడెంట్ విజ్ఞాపనకు సర్ చార్లెస్ యిలింగ్సన్ సమాధానము చెప్పుచు నిటు నెల విచ్చి వాగు:— విరోధా యుద్ధము

హిందూదేశము బ్రిటిషువారికి సహాయము చేయుచున్నది. అంగ్లేయు సామ్రాజ్యమునకై పోరాడుగాని హిందూదేశపు ప్రజలకుంపై మరీ మోహగమనము ప్రయత్నములను యత్నించుచున్నది. సమావేశమునకై అప్పుడున్న సమయించి యుండలేదు. అంగ్లేయులకు, బ్రిటిషువారికి వారికి యుము కలుగవలసినదనియక్కడ జరిగింపలేదని కోరుకొనుటకు ప్రార్థనలు జరిగియుండలేదు.

ఫిరీ

సామ్రాజ్య శాసన సభ.

డిల్లీ ఫిబ్రవరి 17:— వీరూరు ఒకసార్లు ప్రతినిధులగు గా. యం. యం. దాను గాటికి క్రింది తీర్మానమును సామ్రాజ్య శాసన నిర్మాణసభయం దుపపాదించ నెలకొంగబడెను. రణరంగమునను వైద్యులాలించుచు చెప్పబడిన యుండిననైన కులక్రీడాను స్వయముగకలసికొనుటకులపక్షము జేసినది ఇండియాలోని ప్రజలందరికి ప్రతిపాదించుటకు కృతజ్ఞతలతో నున్నామని మన్నననియు, తనకొలమన సెంట్రీ హ్యాగముజేయవలసివచ్చినను ఇండియాదేశమువారు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము యొక్క గౌరవమును మర్యాదను ఉన్నతమున గానాడ నిద్దులుగ నున్నారనియు, శ్రీ రాజచక్రవర్తిగారికి చెలియజేయుమని నీసభవారు శ్రీవైసరాయిగారి కోరుచున్నారు.

ఫిరీస్టు బొంబు కేసు

ఫిరీ ఫిబ్రవరి 18:— మొన్న ఫిరీస్టులలో పడినబొంబు నందర్భమున ఆరెస్టుచేసినవారిని నేడు అడివనల్ డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుటచెట్టిరి. ప్రేలుడు వస్తువులపక్షను 4. ఎ. ప్రకారము, 448,285,286, (ఫిరీస్టు పో)నిబుజోమనెక్స్ నువచ్చికారముయితరుల మేజిస్ట్రేటు యెదుట చెట్టిరి. ఇతడు తనపేరు గొమ్మ చంద్ అనియు సోకే పేటకాపురమనియు చెప్పినాడు. అతనివయస్సు 21 రెండు ఏడవు చాలించినాడు. పోలీసులో ప్రవేశమునకు దరఖాస్తుచేసినాడు. 9వతారీఖున గోవల్ చందు తనతోకలిసి ఫిరీకివచ్చినాడని సోన పేటలో స్తాంపుపెడుచున్న మెడటిసాతీ చెప్పెను. గోవల్ చందువద్ద చిన్నపంది యుండునొకడ చెప్పెను బొంబుముక్కలను చూపగా ఆపంది నేనుచూచినప్పుడు బొంబుయొక్కదేమో అనెను. దోషి లెనుననెండిగాను నేలటపాకాయలను చేయుచున్నాడని చేసియిచ్చితిమని సోమ పేటలోనుండుగుండును తయారుచేయువారు లెగురుసాక్ష్యము. చిర్రు.తాయకట్టిన టపాకాయల ముక్కులను గుర్తించి దోషికి బామిను యిచ్చుటకు వీలలేదని కేసును 25-వ తారీఖుకు వాయిదాజేసిరి.

అధికారులకు విచ్చిన యుద్ధవార్తలు

హిందూదేశపు మంత్రి గారు పంపుట

ఫిరీ ఫిబ్రవరి 18:— తూర్పు పంపియనండి యీ క్రింది సంగతులు తెలియుచున్నవి:— ఇక్కడ నుండి వర్తమానము లంతవిశేషముగ వచ్చుటలేదు. ప్రహ్లాదహిందూలకు, యే బది మైశ్వరములో సీమెన్సుదివారు రుద్రయ్యనేరలు తనకలకై యేర్పాటుచేసినసానముల వైపునను మరణముచే నింపివి. కోవనోలోటలు మొదలు, గోవనోలోటవరకు యియ్యపు వైద్య పంపులు వ్యాపించియున్నవి. శత్రువైద్యులకు లెక్కచేయక కాస్తేతియాస్త్రాంతముల రుద్రయ్యనేరలం తమ సాధనములను నిలుపుకొనుచున్నవి. అత్యున్నతంగా లు సేరలను ఒత్తడి తగ్గించవలసిన జర్మనీయు చేసినయొయును సరివేరలేదు. ఫ్రాన్సు దెలిజియములలో ముఖ్యవిషయాలేవియుజరుగలేదు.

జర్మను జలసైన్యము

వరకుసూచనలకు మించుట
అండల దీనంబు 17:— వరకు సూచనలకు మించుట
నువ్వనొక జర్మనుజలసైన్యము వీరిదీర్చివేసెను వరకుసూచన నాకను ముంచివేసెనని మును దానికలపవలతో నెక్కి తప్పించుకొనబోవుట కంగీకరించెననియూ అధికారుల ప్రకటించిరి.

తరువాత తెలిసిన సంగతులు

ఫ్రాన్సు ఫిరీఫివరి 17:— తూర్పు ఫ్రాన్సులోని తెలియజేయుచున్నాడు:— వార్ ఫిరీ దీవాల పుష్కారమున ఇల్లాడి ఫిరీ అకాస్మికమునకు సముద్రమై వాతావరణం రుద్దించుకొనుటకై యత్నించినదిగాని, వేగముగ, పరగిలై తలకపోవుచుచే నీలతే పోయినది. తరువాత బొంబులుకొట్టి, మురై నీటిని ముంచివేసినది. వీమట్టు సార్వేదేశపుస్థియగు తలుచువారంభించినది. కాని టూప్రొవోపదము కనుపించుటచే, సుమేరైన మునిగి పోవలసినచ్చినది.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

WAR NEWS.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

Sir John French.

HIS DESPATCH.

King's Presence in the Field.

LONDON, February 16.

Gazette publishes the despatch from Sir John French dated the 2nd February. In it the Field-Marshal covers the operations since the middle of November. He says that the salient feature was the presence of his Majesty in the field which was the greatest help and encouragement to the troops after the long and arduous battle of Ypres.

ARMENIERE. Bad weather throughout seriously influenced the operations which were confined to minor engagements. There were only few notable combats. The British noticed at the beginning of December reduction of the enemy's artillery and cavalry but no great diminution of the infantry holding their trenches. Concentration of the Indian Corps was completed on the 7th December by the arrival of the Brigade from Egypt. In consequence of indications that the enemy had withdrawn considerable forces, a combined French and British attack was delivered on the 14th December in the region of Wytscha-Eto. Heavy losses being inflicted on the Germans; but the allies retired to their original positions finding these captured untenable. The most important feature of the despatch centres round the fighting around Givenchy where the commander of the Indians decided to make advantage of what appeared a favourable opportunity to launch attacks on the 18th and 19th December. The Meerut and Lahore Divisions had the initial success but were eventually compelled to evacuate the trenches captured.

The Germans on the 20th December assumed the offensive capturing a part of Givenchy.

The most desperate struggle ensued, the British and French armies coming to support the Indian army in re-establishing practically the old lines on the evening of the 22nd December. The Field Marshal says that the Indian Troops have fought with the utmost steadfastness and gallantry whenever called upon. Abnormally bad weather precluded the operations for the first three weeks in January. Then till the end of the month there was heavy hand to hand fighting in the vicinity of Bethune and Givenchy. The Germans penetrated our lines in some places but were eventually repulsed everywhere with extremely heavy loss. The Commander of the first division describes the British artillery fire as splendid and of unusual precision. Corps Commanders are bold and unflinching in their praise of the territorials, the Yeomanry forming part of nearly all the brigades of the first line. Sir John French declares that the troops in France have been subjected to most severe strain possible. Nevertheless the spirit has remained high and confident. The General's health is excellent. Men if somewhat worn are nevertheless soldier-like and splendid. Field Marshal particularly mentions the fine appearance of the 27th and 28th divisions composed principally of Battalions from India including the Princess Patricia's Canadians. He also commends highly the work of the army medical Corps and the splendid sanitation and the excellent services of the Royal Engineers. He concludes "I have no reason to modify in any material degree the views in my last despatch of the general situation." The Field Marshal again gratefully acknowledges the valuable help and support of the Generals Foch, Dortel and Maunhy of the French Army.

The Indian Army

Sir John French's Despatch devotes much space to the operations of the Indian troops who, he says, have fought with the utmost steadiness and gallantry whenever called upon. Sir John French inspected them some three weeks after the fighting around Givenchy on the 13th December and found their appearance most satisfactory thus confirming his first opinion that the Indian Troops only required rest and a little acclimatizing to bring out all their fine inherent fighting qualities when he saw the whole Indian Cavalry Corps under General Remington on the mounted parade soon after their arrival. "They are a magnificent body of Cavalry and will, I feel sure, give the best possible account of themselves when called upon. Meanwhile at their own particular request they have taken their turn in the trenches and performed most useful and valuable service."

Sir John French remembers that on the 23rd November a German regiment captured some 800 yards of the trenches held by the Indian Corps, but the General commanding the Meerut Division organized a powerful counter-attack lasting throughout the night. The line was entirely re-established by day break. The operation cost many casualties but the enemy suffered far more heavily. We captured over one hundred prisoners with three machine guns and two trench mortars. Sir John French then deals with the general attacks which began on the 14th December.

On the 15th Dec. the General commanding the Indian Corps decided to take advantage of what appeared a favourable opportunity and launched attacks against the German advanced trenches. The Meerut Division advanced with energy and determination and captured several trenches. A counter-attack later drove them back to their original position with considerable loss. The attack by the Lahore Division comprising the Highland Light Infantry with the First Battalion of Gurkhas commanded by Col. Ronaldson was completely successful. Two lines of the enemy's trenches were captured with little loss. It was found however that the

TELEGRAMS.

front was restricted and communication with rear impossible. The position was practically untenable and the supporting attack failed. Ronaldson held on till the nightfall when the whole of the captured trenches were evacuated. On the 20th December the enemy commenced heavy fire on the whole of the Indian Front. This was followed by the Infantry attack. The Sirhind Brigade fell back leaving considerable portion of Givenchy in the hands of the enemy. The 57th Rifles and 9th Gurkhas north of the canal and the Connaught Rangers south of the canal stood firm. The Fifteenth and Forty-seventh Sikhs supported the Sirhind Brigade while the first Manchesters, Fourth Suffolks and two Battalions of the French Territorials made a vigorous flank attack on the lost trenches. By gallant attack the Manchesters and Suffolks about five in the afternoon recaptured Givenchy and cleared the enemy from two lines of the trenches to the north-west of the village. The Ninth Bhopals and Fifty-seventh Rifles had maintained their position but the enemy was still in the possession of our trenches to the north of the village.

The Secunderabad Cavalry, the Second Battalion of the Eighth Gurkhas and the Forty-seventh Sikhs were moved to position to deliver a counter-attack, if opportunity offered. Considerable delay ensued. Only at one o'clock in the morning was the attack delivered commanded by Colonel Lempiere. The attackers reached the German trenches but were driven out by Enfilade fire. Colonel Lempiere being killed. The main attack by the remainder of the force finally pushed in the early morning also failed. The retirement of the Second Battalion of the Second Gurkhas to the northern section of the defensive line and the left flank of the first Seaforths was much exposed while the retirement of the Sirhind Brigade left this battalion completely in the air. The Fifty-eighth Rifles were ordered to support the left of the Seaforths who throughout the whole afternoon had made strenuous efforts to clear the trenches to their right and left. In the meanwhile the Garhwal Brigade were heavily attacked and their trenches and loopholes much damaged; but the Brigade managed to hold their front maintaining the connection with the Sixth Jats. The Enemy did not make advance in force but troops were pinned to the ground by heavy artillery fire, the Seaforths suffering heavily. Late in the afternoon the Second Highlanders on the right of the Seaforths succeeded in establishing a touch with the Sirhind Brigade and restoring the continuous line. Meanwhile General Sir Douglas Haig ordered a move of the whole of the First Division to support the Indian Corps. The First Brigade was directed on Givenchy, the Third Brigade on the trenches evacuated by the Sirhind Brigade and the second brigade was in support generally.

At one o'clock the first Brigade attacked the west of Givenchy in the north easterly direction and the third Brigade from Festubert in the east-north-easterly direction the object being to pass the position originally held by us. By capturing the German trenches four hundred yards in the east four hours later the first Brigade obtained hold on Givenchy and the ground south as far as the canal, while the third brigade progressed half a mile west of Festubert. By nightfall the first Welsh Borderers and the Second Welsh Regiment made lodgement in the original trenches north-east of Festubert the first Gloucesters continuing the line southward along the back east of Festubert; the Third Brigade concentrated at Estored was ordered to retake the trenches lost by the Dehra Dun Brigade. In seven hours the support trenches were carried but the original trenches were so completely destroyed that they could not be occupied. This operation was performed by the first North Lancashires and the first North-Ampions supported by the Second King's Rifles. Throughout the day units of the Indian Corps rendered all assistance possible in the view of their exhausted condition. At one o'clock on the 22nd December, Sir Douglas Haig took over the Command from Sir James Willcocks. By the evening on the 20th the position at Givenchy was practically re-established. The Third Brigade re-occupied the old line of the trenches.

On the following day the enemy's activity ceased. Sir John French again acknowledges prompt and ready help received from the Lahore Division commanded by General Wauks which were thrown into action immediately on their arrival when the British forces were hard-pressed at Ypres.

The Gazette also refers at some length to the fighting at Bethune and La Bassée at the end of January. The enemy's attack penetrated some salient portions of our line compelling the retirement on the second line which was partially prepared and which was strengthened by the construction keep where two and a half battalions of Scots and Coldstreams were kept in support, while the Second Sussexes were sent forward to reinforce. After severe shelling the enemy made a violent attack on the keep with scaling ladders but were beaten off with serious losses. Our casualties were inconsiderable but over two hundred Germans were killed on the left front of our position. Five pieces of work was carried out on the 1st February by the fourth Brigade in the neighbourhood of Cuinchy. Some of the second Coldstreams were driven from the trenches at two thirty in the morning. The first counter-attack over Latch was unsuccessful. The next morning heavy bombardment of the lost ground for ten minutes was followed immediately by the assault by fifty men of the Second Coldstreams followed by thirty men of the Rish Guards led by Sec. Lieut. F. F. Graham and supported by a party of the Royal Engineers with sandbags and wire. All the ground was brilliantly retaken besides another German trench with two machine guns and thirty two prisoners. The General commanding the first army assigns special credit for this engagement to General Haking Lord Cavan and the regimental officers, Non-Commissioned officers, men of the Second Coldstreams and the Irish Guards.

Sir John French commends the splendid services of the flying Corps, in spite of the unfavourable weather conditions there were only thirteen days when no flights were made. In addition to the daily constant work of reconnaissance a number of aerial combats have been fought and raids carried out while the moral ascendancy has been established over the hostile aircraft with the result that the latter beat an immediate retreat when chased. Five German aeroplanes are known to have been brought to ground and it appears probable that others have been badly damaged. Referring to the Yeomanry and the Territorials, Sir John French says they

TELEGRAMS.

have more than justified most sanguine hopes any of us ventured to entertain of their value and use in the field. The value of officers training the Corps and Artists Rifles is acknowledged. When they first started the school it turned out seventy five officers monthly and now turns out one hundred.

GREAT BRITAIN.

A British Steamer blown up.

LONDON, February 16.

Lloyds reports that the British Steamer "Dulwich," bound for Rouen, has been blown up off Cape Antifer. There were two successive explosions. The crew were not injured and took to life-boats.

Recruitment for Indian Army.

Speaking in the Commons, Mr. Roberts, Under Secretary for India, said that the latest information from India showed that recruiting for all branches of the Indian Army was very good and much above the normal.

Indian Budget

Mr. Asquith said he was unable to make any statement regarding the Indian Budget discussion at present.

A Second Battalion of the Welsh Guards.

LONDON, February 16.

Hitherto 503 men from the Grenadier Guards have enlisted in the Welsh Guards. Applications are so numerous that a Second battalion will probably be formed.

Detention of the Enemy Subjects.

LONDON, February 16.

WASHINGTON.—Great Britain has notified the United States that the enemy subjects whether crews or passengers on vessels entering her principal colonial ports are liable in future to removal and detention.

Iron Cross to the Landing Party of Emden.

LONDON, February 16.

A telegram from Amsterdam says the landing party from the "Emden" have been awarded Iron Crosses.

Inference from Churchill's Speech.

LONDON, February 16.

"Daily Chronicle" deduces from Churchill's speech that two new squadrons of Royal Severeigns and Queens Elizabeths armed with fifteen-inch guns are now in the battle line.

War News Communications to India.

Replying to Lord Curzon in the House of Lords, concerning special Communications to India, Lord Crewe quite agreed that a continuous flow of news from the front was required in India in order to make clear what the actual services of the Indian troops were.

Indian Services Appreciated.

Those services were stated with an appreciation which was fully deserved and without any exaggeration at which Lord Curzon had hinted.

Indian Mutiny Veterans' Deaths.

Deaths are announced of Major-General James Raid and Colonel Maciver Campbell, Indian Mutiny Veterans.

Inclination and Opportunity.

CALCUTTA, February 18.

The following special cable dated, London 16th, appears in the "Statesman":—"In the course of his great speech on the Navy estimates Mr. Churchill said that when the German had the opportunity to fight they lacked inclination and when they had the inclination they lacked the opportunity."

Lord Charles Beresford's Observations.

Lord Charles Beresford speaking in the Debate, agreed with almost everything Mr. Churchill had said. He advised that the allies should send a joint note informing the neutrals of their intention to stop all supplies from reaching Germany. This could not offend either America or other neutral countries. Lord Charles Beresford added that the submarine danger was overrated, provided proper precautions were taken. If such precautions were not taken the submarine was the most fatal weapon. The catastrophes which had occurred to some of our cruisers at an earlier period of the war were due to the absence of a proper destroyer screen. Lord Charles Beresford urged the re-institution of courts-martial as the only way to maintain public confidence (Censored.)

Protests of Neutral Nations.

ALLAHABAD, February 17.

The "Pioneer's" London Correspondent cables:—"Nearly all the neutral nations have now protested against the German intention to sink ships at sight."

No Sailings Cancelled.

The intimation against trading with Britain is not having much effect, as no sailings have been cancelled.

German Efforts.

It is believed Germany will invite neutral shipowners to run cargoes for her under a distinguished mark. Being under the pressure of our sea power Germany is seeking release by establishing a reign of fear by methods such as she employs at home and on small peoples.

American Attitude.

The American protest has given the lead to smaller nations, whose united voice backs the energetic note from Washington. Violent German efforts are being made to induce America to modify the State Department's attitude, but German intrigue so far has failed to re-establish a favourable atmosphere for diplomatic action. The treatment of Belgium first turned the drift of American opinion and practically the naval decree has made it still more difficult for the President to curb public expression.

TELEGRAMS.

FRANCE.

The Canadian Contingent.
Safe Arrival in France.

LONDON, February 17.
OTTAWA.—In the House of Commons Sir Robert Borden read a telegram from Mr. Harcourt announcing that the Canadian contingent had landed safely in France.

BELGIUM & FRANCE.

Another Great British Air Raid.
Zeebrugge and Ostend Bombarded.

LONDON, February 17.
It is officially stated that forty aeroplanes and sea-lanes bombarded Ostend, Middelkerke and Zeebrugge yesterday afternoon. Bombs were dropped on heavy batteries on both sides of the Ostend harbour, on the gun position at Middelkerke and on mole at Zeebrugge in order to widen the breaches made in the previous attacks. Good results were obtained.

French Aeroplanes Assist.

Bombs were also dropped on transport waggons on the Ostend Ghislenders road, on the locks at Zeebrugge on berges outside Blankenberghe and on trawlers outside Zeebrugge. Eight French aeroplanes assisted the British naval machines by vigorously attacking Ghislenders, Aerodrome, thus effectively preventing German aircraft from intercepting our machines.

Where Bombs are Aimed.

The Admiralty adds that instructions have always been issued to confine attacks to points of military importance and every effort is made by the flying officers to avoid dropping bombs on residential quarters.

Greater Activity in France.

Operations Favour Allies.

LONDON, February 17.
PARIS.—Last night's communique said. The operations on the 16th were favourable to us on the whole front. There was artillery duel in Belgium. The British south of Ypres are in possession of a certain number of trenches where there has been sharp fighting in the past two days. Between the river Oise and the Aisne near Bailly, our artillery effectively bombarded convoys and gatherings of troops.

Progress Near Rheims.

We progressed in Rheims Sector near Loivre. We captured three kilometres of trenches and several hundred prisoners northwest of Perthes to the north of Beau Sejour in Champagne. There were infantry actions in Argonne between Four de Paris and Boureuilles. Fighting continues favourably to us. We captured several block-houses in the Bois le-Prete, north-west of Pont a Mousson.

RUSSIA.

Russian Report.

Fight with Superior German Forces.

LONDON, February 17.
PETROGRAD.—The communique says:—The Russians on the fifteenth obstinately fought superior German forces which were trying to surround two Russian wings in the vicinity of Augustovo.

German Advance.

An enemy column is advancing from Gratewo to Osowiec. The enemy has reached the Plock-Raciszew front between the rivers Vistula and Skawa.

Situation in the Carpathians.

The situation in the Carpathians is essentially unchanged. We repulsed determined German attacks at Koziomoka and Wysokow.

The Enemy in Bukhovina.

The enemy have captured Nadworna and crossed the Sereth river in Bukhovina.

GERMANY.

Insults in Germany.

LONDON, February 16.
It is stated in Copenhagen that, owing to the growing anti-American feeling, there have been some cases of public insults in the streets and restaurants in Germany and that many Americans are leaving Germany.

An Aeroplane fired at.

BERNE.—Enquiry has proved that an aeroplane recently flew over Bernesevesin and was fired at by Swiss troops. The aeroplane was German. The Federal Government has demanded an apology.

AMERICA.

The Cargo of Wilhelmina.

LONDON, February 16.
WASHINGTON.—The State Department yesterday sent to the American Ambassador in London evidence submitted by the owners of "Wilhelmina's" cargo for the purpose of proving that the cargo was not subject to seizure.

The State Department suggests that unless the Great Britain has sufficient grounds which she has not hitherto advanced for acting otherwise the ship should be allowed to proceed immediately with the cargo to its destination. It is stated that the owners have satisfied the State Department that the cargo is not intended for the German Army or Government.

TELEGRAMS.

HOLLAND.

Neutral Vessels and Neutral Flags.

LONDON, February 15.
THE HAGUE.—The Dutch Government has addressed a note to Germany declaring that the grievances formulated by Germany in general terms against neutral countries are unfounded so far as the Netherlands are concerned. The note says that neutral vessels are entitled to demand a thorough examination of their nationality. The Dutch Government has also intimated to Great Britain its objection to the latter's attitude regarding the employment of neutral flags on merchantmen.

GENERAL NEWS.

JAPAN & CHINA.

Japanese Consul-General at Calcutta.
Interviewed.

CALCUTTA, February 17.
Mr. Shinbu, Consul-General of Japan in Calcutta, in an interview with an "Englishman" representative today, said it was a matter of regret that "an ill reported Peking telegram" of last Saturday had caused some misunderstanding in journalistic circles. Mr. Shinbu said:—"None of the contents of the negotiation which, I understand, is now going on between the Japanese and Chinese Governments on some pending questions and which has for its object the integrity of Chinese territory, is, as well as I can categorically declare, in conflict in any way with the open-door policy or with the principle of equal opportunity." "I should say," said Mr. Shinbu, "that none of the clauses in question infringes even in the slightest degree any acquired rights of the other nations, though I am not in a position at present to speak further on the subject."

SUEZ CANAL.

Troops on Suez Canal.

COLOMBO, February 17.
Passengers by a recent boat which passed through the Suez say they saw dead mules floating in the canal and troops in the distance but unidentifiable. The ship was held up for twenty four hours at Port Said.

Short News.

Lord and Lady Carmichael will arrive in Delhi on the 22nd and remain as guests of the Viceroy till the 27th instant. Sir George Roos Keppel arrives on the 24th and remains as a guest of the Viceroy till the 27th instant.

LEAVE has been granted to the Hon. Mr. M. S. Das (Bihar and Orissa) to move the following resolution at the next meeting of the Imperial Legislative Council:—That this Council recommends to the Governor-General in Council for communication to his Gracious Majesty the feeling of sincere gratitude, devotion and loyalty with which the immense population of India have been drawn towards the throne by H. M.'s personal attention to injured soldiers in the theatre of war and in hospitals, and the consequent unswerving resolution of Indians to support the honour, dignity and prestige of the Empire, regardless of any sacrifice it may entail on them.

ELECTIVE FRANCHISE.—The Local Government has given effect to a resolution unanimously passed at the meeting of the Bombay Legislative Council in last March, whereby the elective franchise is extended to local boards in the Panch Mahals, with effect from next April. Since 1884, when the system of local Government was first extended to rural areas in the presidency, the Panch Mahals was excluded from the elective system in the constitution of its local boards owing to the backward condition of the district.

TELEPHONE EXCHANGE.—Provision of telephone exchange at Asansol is one of the numerous public works held up for the time being by war. Current Indian Association's report states, however, that provision has been made in next official year's budget for extending the post office building, and there is every hope of an exchange being established in Asansol during 1915-6.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

WAR NEWS

BOMBAY.

Economic Effects of the War
On Trade in India.

BOMBAY, February 17.
Under the presidency of Mr. Marshall Reid, C. I. E., Chairman of the Bombay Chamber of Commerce, Mr. J. K. Mehta, Secretary of the Indian Merchants Chamber and Bureau, read an exhaustive and instructive paper on the economic effects of the war on the trade in India. Mr. Mehta, in the course of his paper, stated that trade and commerce, though they had no voice in the work which settled the imminent question of war or peace, were the first consideration of the different Governments concerned after the declaration of hostilities, for it was realised that these would play a prominent part in the ultimate crushing of the enemy.

TELEGRAMS.

GENERAL NEWS

CALCUTTA.

Bengal Crop Report.
Rice.

CALCUTTA, February 17.
[The final official report of the current Bengal winter rice crop published in to-day's Calcutta Gazette estimates the total outturn at ninety-six million cwt. against one hundred and eighteen million last year, being a decrease of about nineteen per cent.]

Cotton.

The fourth official report on the Bengal cotton crop estimates the total outturn at thirty-four thousand bales of early cotton and eleven hundred of late cotton, against twenty-three thousand of early and eleven hundred of late cotton last year.

Attempted Assassination
Of a Superintendent of Police.

CALCUTTA, February 17.
An attempt was made last night to assassinate Rai Sahab Nundalal Bose, Additional Superintendent of Police, Rampur. It is stated that after nightfall a would-be murderer entered Superintendent Bose's compound, concealed himself and then shot at Mr. Bose with a revolver. The bullet missed its mark and hit a constable, seriously wounding him and causing his removal to hospital.

Wiring later, the correspondent says:—Last evening two men called upon Mr. Bose at his bungalow and were conducted to him. When asked what they wanted the men drew revolvers and fired simultaneously but missed the Rai Sahab, who got into another room. The orderly and a constable meanwhile attempted to seize them. The men again fired, wounding the orderly in the abdomen, and then escaped. A Hindu has since been arrested on the train.

Six more Bengalis, one of them a local pleader, have been arrested in connection with the attempt made by the youths last night to murder Rai Sahab Nunda Kumar Bose, the Additional Superintendent of Police. It seems that the Rai Sahab's servant who went to help the orderly at the time of the attack was also wounded. The condition of the orderly is serious.

Clever Capture of a Dacoit Gang
By Policemen Dressed as Coolies.

CALCUTTA, February 17.
The Police have arrested a gang of dacoits, composed of young men, in Madaripur village, in the house of one Debendra Chakravarty, where they went, it is alleged, for the purpose of committing dacoity. The Police had got wind of the matter, and the Assistant Superintendent of Police and Sub-Divisional Magistrate, with a posse of armed Police dressed as coolies, were in hiding about the house, and, as soon as the dacoits entered the house, the Assistant Superintendent gave a signal and the police rushed in & arrested five on the spot, including one Purna Das, believed to be the leader of the gang. The rest ran towards a jungle. The Police fired, but none were wounded. A search being made in the jungle, several others were arrested. The number of the arrested up to the present amounts to thirteen, some of them being schoolboys.

BOMBAY.

Bombay Governor's Tour.

BOMBAY, February 17.
After ten days' tour in Gujarat, Lord and Lady Willingdon returned to Bombay this morning. Their Excellencies visited Ahmedabad, Godhra, Broach and Surat, palaces of historical and antiquarian interest in addition to their being of industrial importance. At Chamaner Lord Willingdon did some shooting. At all places Lord Willingdon received addresses from municipal, local and commercial bodies. Various functions connected with war relief and medical and sanitary improvement were attended, and, in addition, to educational institutions. Their Excellencies visited indigenous industrial concerns and evinced an active interest in their progress.

Bombay College of Commerce.
An Advisory Board Appointed.

BOMBAY, February 17.
An Advisory Board, with the Director of Public Instruction as Chairman and the Principal of the College as Secretary, and fifteen other members, has been appointed in connection with the Government College of Commerce in Bombay. The functions of the Board shall be to advise the Government on questions of policy, organisation and all matters connected with the College on which Government may require its opinion. The Board will be closely associated with the College, visiting it periodically. The Board will have among its members a second Professor of the College, the Secretary and Treasurer of the Bank of Bombay, and nine representatives of private donors and commercial bodies which have promised to contribute towards the cost of the College. Among these representatives at present are leading commercial men, including Sir Chinubhai Madhavlal, Bart, Messrs. Wardlaw, Milne, Haik and Brown (Chamber of Commerce), D. E. Wacha and the Hon. M. Ranji. In addition, Government has further nominated to the Board a senior chartered accountant, senior incorporated accountant and two experts in mercantile law.

The 'Proxy' Case.
Resumed Hearing.

POONA, February 17.
The hearing was resumed to-day, before Mr. R. C. Gordon, I. C. S., of the charge of forgery in

TELEGRAMS.

which Bhikubhai Mulchanda, pearl merchant of Poona city, and 15 others are being charged with forging and using 39 proxies in a Municipal election in which the first accused was a candidate. Hiralal Dhunjabhai, the rival candidate who got the election squashed, was examined as a witness to-day, and in the course of his evidence said that he appeared to the District Court when he found that the proxy of the woman Bhagabhai, who had been dead nine years, was used for his opponent. He was elected member of the Poona City Municipality at the second election. Thirteen women gave evidence on this day. The majority of these had voted for Hiralal Dhunjabhai, though many of their proxies are alleged to have been put in by the other side.

The Bank of India Finances.

BOMBAY, February 17. Speaking at the annual meeting of the shareholders of the Bank of India this afternoon the Chairman (Sir Sassoon David) said "Confidence had been completely restored. They were quite satisfied that the soundness of the Bank was in a very healthy condition and there was a profit of three and half lakhs which enabled the Directors to pay the usual dividend and to place half a lakh to the reserve fund which must be considered very satisfactory."

A Fire Accident.

BOMBAY, February 18. Twenty huts were destroyed by a fire yesterday which broke out in the Municipal stables. A four year old girl who lived in one of the huts was burnt to death. The cause of the fire and the amount of damage has not been ascertained.

SINDH.

Shipment of Wheat to Marseilles.

Request for Government Permission.

KARACHI, February 17. Messrs. Ralli Brothers have asked the Government of India for permission to export on thousand tons of hard wheat to Marseilles on the ground that it is not required for consumption in India and can be sold only in Marseilles, since England buys only soft qualities. The Government are enquiring.

Hallmarking of Gold and Silver.

KARACHI, February 17. The Karachi Chamber of Commerce object to the compulsory hallmarking of gold and silver as mooted by the Government of India, but favour a voluntary system.

Compulsory Military training in India.

KARACHI, February 17. A majority of the members of the Karachi Chamber of Commerce are in favour of some form of compulsory military training in India for all the British subjects from Europe and the colonies; but it is thought that all sections of the European community in India ought to confer and work out the details before a complete scheme be formulated.

BURMA.

Decrease in the Seaborne trade.

RANGOON, February 17. The total value of the seaborne trade of the province for January has declined by 134 lakhs as compared with the last year's figures for the same month which was 494 lakhs against this January 360 lakhs.

UNITED PROVINCES.

The U. P. Legislative Council

LUCKNOW, February 17. At a meeting of the United Provinces Council this morning, after answers to 76 questions, the Hon. Mr. Burn moved that the Bundelkhand Encumbered Estates Amendment Bill and Bundelkhand Land Law Assessment Bill be referred to a Select Committee. Then followed four resolutions, two expressing regret at the death of Lieutenant Hardinge and Field Marshall Lord Roberts, the third asked Government to adopt measures to prevent the price of grain rising above reasonable limits. The Government's reply was that reasonable measures had already been taken. The fourth referred to the amendment of the Educational Code, that no school should admit a boy who had failed more than twice in the school leaving certificate or matriculation examination. The Government said it was unfair to keep out lads with brains and fill schools with boys who were too lazy or stupid.

SIMLA

Weather Report.

SIMLA, February 18. There has been no rain; but the weather is slightly unsettled along the western Himalayas. Cold wave following the last disturbance caused a rapid fall of temperature over the United Provinces and Central India.

Temperature remains unusually high in Bengal.
FORECAST:—No important change.

SOUTH INDIA.

Sri Mulam Population Assembly.

Yesterday's Proceedings.

February 17. The Sri Mulam Popular Assembly met at 11:30 A. M. to-day. The British Resident was present for an hour watching the proceedings. Representation regarding legislative measures were made by several members. They

TELEGRAMS.

urged the amending of certain regulations for a Christian member in the Legislative Council and a Mahomedan Judge in the High Court etc. The Jenmi members thanked the Dewan for appointing a committee to amend the Jenmi-Kudiyar regulation. The European members represented the need for measures against tea thefts. All these were noted for consideration. The Assembly rose for lunch at 2 P. M. to meet again at 2-30. The Assembly met after lunch. Some members represented local wants such as establishing more Magistrates' and Munsiffs' Courts, etc. Afterwards reform in the judicial administration was dealt with at length by many. The Alleppey member ably pleaded for raising the age for consummation of marriage to fourteen. The last subject taken up was police reform. Defects in the department were disclosed. The Dewan noted the several representations for consideration. The members of the Assembly dispersed at 5-15 P. M.

A quantity of Egyptian sugar has been contracted for shipment to Bombay. This a new development.

In a Press Note the Government of Bombay publish figures to show the efficacy of inoculation as a protective measure against plague.

It is understood that the Government of India offices will close in Delhi on April 1st and re-open at Simla after the Easter holidays.

Telegraph Notice.

MADRAS, February 17. The Dutch Indies do not accept private telegrams in any Code. Private telegrams in Code for Indo China must be in A B C 5th Edition or in Liebers Codes. But in the telegrams from French India Offices the A Z Code will be also permitted. Telegrams for Indo China in the above Codes will be accepted only if sent by cable.

CEYLON.

Death of a Contingent Officer.

COLOMBO, February 17. The death at Cairo is announced of Captain Galbraith, of the Ceylon Contingent, a most popular officer and able Civil Servant. He had been Private Secretary to the acting Governor. He met with a serious motor accident on the way to a court-martial, he being attached to General Birdwood's staff.

STOP PRESS TELEGRAMS.

UN-CORRECTED.

The Turkish Army.

Exemption of Non Muslims.

An Urgent Bill Accepted.

LONDON, February 16. A telegram from Amsterdam says that the Ottoman Chamber has accepted an urgency Bill allowing all non-Muslims both trained and untrained and some classes of untrained Muslims, to purchase exemption from military service.

Germany's Food Supply.

Insufficient for the People.

German Admiral's Admission.

NEW YORK, February 16. Admiral von Behncke, Chief of the Staff of the German Navy, in a remarkable admission to Captain Gherardin, American Naval Attache, said:—"Since the shutting off of food supplies we have come to a point where Germany no longer has sufficient food for the people, and it has become necessary for Germany to bring England to terms by the exercise of force. Germany does not desire to harm American or other neutral ships and cargoes, but she is in a position where her life depends upon her putting into effect the only means she has of saving herself. She must and will use this means."

Trade Depression in Germany.

Alleged Normal Conditions Denied.

Cotton and Jute Mills Closed.

LONDON, February 16. Private information received in Glasgow denies the German claims that raw material is abundant and that the mills are working full time. On the contrary, the largest cotton and jute mills in Germany are completely closed down.

LONDON, February 17. Paris communique says "Villa-De-Lille" sight a submarine in the neighbourhood of Barfleur lighthouse and endeavoured to escape but was too slow. She was sunk by means of bombs. The submarine then chased a Norwegian vessel but the appearance of a torpedo flotilla from Cherbourg compelled her to dive.

Death is announced of professor Cheyne, a Biblical scholar.

February 18th:—Paris last night's communique said between Sea and Oise our artillery dispersed numerous bodies of troops and destroyed convoys and caissons. We carried two lines of trenches north of Arras, repulsed violent counter-attacks, took prisoners and inflicted heavy loss. Many German officers were killed progress made on 16th in sector of Rheims near Loivre was maintained and consolidated. In Champagne we continued our gains northwest of Perthes and captured enemy positions on the front of fighthundred yards.

All German counter-attacks north of Mespillshurles have been repulsed. In Argonne we advanced in Bois de-la-Grurie and maintained our position notwithstanding two violent counter-attacks

TELEGRAMS.

and very hot bayonet encounters which cost the enemy dear. Strong German attack on Four de Paris was repulsed between Argonne and Meuse. We advanced at various points. In Alsace we seized height dominating Sudelle farm. Our aeroplanes bombarded Freiburg in Bresgau.

LONDON, February 17. London Gazette issued to-night contains twentyseven pages devoted to Field Marshal French's recommendations for gallant and distinguished service in the field. The list includes all ranks and all arms and also naval transport men, naval airmen, Indian army representatives and members of Queen Alexandra's nurses. There are altogether about three thousand names. At the question time in the House of Commons Mr. Neil Primrose announced that Great Britain had made strong representations to the United States regarding the treatment of the British prisoners in Germany drawing attention to the provisions of the Hague Convention.

Order of the day says that His Majesty expresses appreciation of the services of the second Leicesters. Field Marshal French recently addressed them and paid a tribute to their gallantry.

Paris.—It is officially announced that German submarine U. 16, has sunk French steamer "Ville de Paris" between Cherbourg and Dunkirk allowing the crew to take to boats.

Among the names mentioned in the despatches is that Lieut General Sir James Willcocks.

PARIS.—Communique says the day has been favourable. He took certain number of trenches and repulsed the counter-attacks, one of which west of Bourneilles was very violent.

Hydrophobia and Pasteurism.

BOMBAY, February 18. Letters are being published in the "Bombay Chronicle" from correspondents on the subject of Hydrophobia and Pasteurism and are creating considerable interest in view of the proposal now before the Municipal Corporation to start a Pasteur Institute in Bombay. Among the writers is Dr. Harry Hoist, M. D., a well-known homeopathist of Sweden at present in Bombay who writes strongly against the establishment of Pasteur Institute on scientific and moral grounds and advocates anti vivisection and anti Pasteurism.

RANGOON, February 18. It has been learned officially that operations against Kachins have been completely successful and no further trouble is anticipated. Several arrests have been made of persons who are believed to have instigated the recent disturbance. Entire tract north of Myitkyina is now tranquil. A number of extra military police which were sent to Myitkyina have been withdrawn. Kachin Chiefs have all come in and have protested their loyalty to Government.

Official liquidator of the Bank of Burma has now accepted a salary of Rs. 600 per month inclusive every thing from March.

News from East Prussia is meagre but Russians apparently continue retreat to defensive lines on river Niemen about 50 miles to the east of Prussian frontier and running from fortress of Kovno to fortress Grodno. Meanwhile Russians maintain position in Carpathians against all attacks. German attempt to relieve pressure in Alsace failed. Nothing else notable is reported from West.

The Punjab Government will undertake to conduct the recently instituted Proficiency examination in the Punjabi language.

It has already been reported that a new trade has started in the importation into India of sugar from Egypt. Now it is understood a notification will issue in the Gazette of India on Saturday next fixing with effect from that date a tariff valuation of Rs. 9-8 per cwt for sugar crystals and soft from Egypt.

క మెర్సియల్ ఇన్ స్టిట్యూట్, మద్రాసు. —
అండ్ డ్ టీచర్స్ శేషవర్తి, మద్రాసు. —
బర్మింగ్ హామ్ కామర్స్ కలెజ్, బ్రిస్టోలు. —
క మెర్సియల్ ఇన్ స్టిట్యూట్, మద్రాసు. —
బ్రిస్టోలు నందు ఏ. బ్రెజెంట్, జరగను.

దగ్గినందుకు విజ్ఞాన-రాజవరాయ్ నడికడి దా
ర కోర్టులో దగ్గుట కరమగా, వాట్నా నామగమునబర
కోకరాపాయి జూర్యవాదిం చెనని వివర మారాల్లు పత్రిక
ప్రాయమున్నది.

జి. పి. కైలాసమయ్య, బి. ఏ. గారు.
వైమానసంధి స్వాయమూర్తి పరమశివయ్యగారి సుమారు
దును, ఇక్కడి గౌ. స్వాయమూర్తి పరమశివయ్యగారి
సోదరపుత్రులను అండ్ కైలాసమయ్య, బి. ఏ. గారు
ఇంట్లోనుండి 6 నవంబరునాడు, రాయల సాఫ్ట్ టీ ఆఫ్
సుయస్సుండు అసోసియేట్స్ గారికోర్లే మున్న నాయం
కాలము తెంక కూ రకు మరలినప్పి. మాకు సందర్శనముల
కాలము జరిగిడి వైమాన ప్రభుత్వమువారి విద్యార్థి శిక్షణమును
పొంది యాయన ఇంట్లోనుండి వెలియుండెను; నాయన
విశేష విద్యార్థ్యసమూహ సమర్థుడుగా కోరుటచేత ఆ
విద్యార్థి శిక్షణను మరలొక సంవత్సరముయ్యబడెను.

త్తిరేవులైన మహా మహాపాధ్యాయ కొక్కొండ
 వేంకటరత్నకవి జ్ఞాపకార్థము స్మరణ చిహ్నమును నెలకొలు
 పుట యుచితమని రాజమహేంద్రవరమునందును, చెన్నపురి
 యందును సభలుచేయబడినవి. వేంకటరత్నకవి గారు తమ
 విద్యా వివేకములను భాషాభివృద్ధికై వినియోగించిరి. నలువ
 దేండ్లకుఁబూర్వపు దేశస్థిని గణనరచినపుడు రత్నకవిగారు
 భాషాభ్యుదయమునకై చేసిన ప్రయత్నములు బోధపడఁగలవు.
 ఆకాలమునం దాంధ్రవాస్తా పత్రికలు లేవు. ఆంధ్ర భాషాభి
 మానము అస్సంగతమైనది. ఆంధ్రభాషాసాండిప్య మాదరణము
 లేకుండెను. ఆంధ్రగ్రంథరచనాభిలాషాంకురములు తిరిగినూతన
 ముగిం దిలయు తననెను. ఆంధ్రభాషయొక్క అసంద్ధావస్థ
 యందు వేంకటరత్నము పంతులుగారు తమ విద్యావివేకము
 లను భాషాసామగ్గమునకై వినియోగించి యాంధ్ర ప్రపంచము
 యొక్క మున్నెలకుఁ బాత్రులైరి. ఆంధ్రంబున వాస్తాపత్రికను
 బ్రచురించి; గ్రంథములను రచియించి; మధురంద్రుడై జేరి
 నుపన్యాసంబుల జేసి; నలువదేండ్లపాఠ్యపాధ్యాయపదవి

యందుండి విద్య నభివృద్ధి చేసి; ఆంగ్లభాషలో మొదట మహా మహాభాషాను విద్యమును బొందిరి. ఆ పత్రికా ప్రచారకుడు, ఆ గ్రంథకర్త, ఆ పండితుడు, ఆ మహాకవి, ఆ కవీంద్రుడు, ఆ భాషాభివృద్ధి, ఆ మహా మహాభాషాభివృద్ధి, ఆంధ్ర ప్రదేశమున యొక్క సుస్థాపకులగు సుస్థాపకులను నమస్కరించు.

మొదట కట్టినదియొక్క స్థూలవిన్నమును స్థాపించుటకు తగిన ప్రయత్నములను చేయుటకై చెన్నపురియందలి గాజ్ఝీయ కళాశాలయందు బహుశ 21 తేదీన చెన్నాప్రెస్ ది భాషాభివృద్ధి పంతులుగారి యాజమాన్యముక్రింద నొకసభ గూడినది ఆసభకు పురాణము నాగభూషణము పంతులుగారు, వావిలికొలను నువ్వారావు పంతులుగారు, హాసకోపి త్తమరావుగారు, మల్లాది నూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు మొదలగు భాషాభివృద్ధి వచ్చియుండిరి. రాజానివారు సానుభూతిని తెలుపుచు లేఖలవ్రాసిరి. సభయందు దేశగ్రీవముగ స్మరణచిహ్నమును స్థాపించుట యొక్కతమ తీర్మానమునా దింపఁబడినది. కొందఱు ప్రయత్నములు కార్య నిర్వాహకసభ్యులగు నియమింపఁబడిరి. సభాసాధమును బడసిన తీర్మానము వాచనమును జరుగఁజేయుటకై కార్య నిర్వాహక సభ్యులును నాంధ్రభాషాభివృద్ధియను ప్రయత్నములను జేయవలసియుండును. ద్రవ్యసహాయము నపేక్షింపని స్మరణచిహ్నములు గానరావు. ద్రవ్యములేరేడి సాధనము గానరావచ్చును. కాని నిందుప్రాతికయున్న ప్రయత్నము నొక మొక్కయొక్కముగ నుండదు. పంతులవారియొద్ద విద్య నభ్యసించిన మహాకవులులలో నొందఁ జేయుచున్నతస్థితి నుండఁ జచ్చును. భాషాభివృద్ధియను నుదారచిత్తులను నగు దేశబాంధవుల నేర్పఁగలరు. వారందఱును తాము ధనసహాయము నుజేసి యితరులచేతఁ జేయించిన నీకార్యము నులభసాధ్యము గాఁగలరు. మల్లాది నూర్యనారాయణ శాస్త్రి, వింజమూరి భావనాచార్యులు గారు మొదలుండి నూరురూప్యముల వంతున చందాలనిచ్చిన రూ. 1,00,000 వరకు లభించుచును, చెన్నపురియందు విద్యాధి కనవర్తిహమును స్మరణచిహ్నముగ నిర్మించుట యుచితమనియును, తాము రూ. 100 ల నిచ్చుటకు సంసిద్ధులగు నున్నామనియును బ్రతికామింపబడిన బ్రయోగించుటకు కాంక్షలు కృతజ్ఞులు. కాని, ఈసంకల్పము సాధ్యముగ తోచదు. నూరురూప్యముల వంతున నీవంతులవారు చేయించి సమ కూరుదరని తోచదు. ఆ రృప్త వశమున చేయించి చేరి లక్ష రూప్యములు జరుగవచ్చును. భావనాచార్యులగారి యొచన సఫలము గాఁగలదు. కీదెంచి మేలెంచుట యొక్కతమ గంభీరముగ నుండవచ్చును. పునః కార్యమును విదవాదుటకంటె నెదియో సాధ్యమైన స్మరణ చిహ్నమును స్థాపించుట యుచితము. ఈపరికై చేయించి తులకారూప్యములను నిచ్చినను విద్యాధి కహమనరూప మున నొక స్మరణచిహ్నమును స్థాపించుట కవకాశముగలదు. అధికముగ ధనముచేసినపుడు తగిన స్మరణచిహ్నమును నెల కొలుపుట కట్టి యభ్యంతరము గలంగనైనదు.

అర్థాః తాము జేతాభిమాన పాపములు. తమద్రవ్య మునేక సత్కార్యములకై యుపయోగముచేయుచున్నది. ఇదియును నొక సత్కార్యము. ఆ కార్యనిర్వహణముకై తాము ద్రవ్య సహాయమును జేయుటకును తమ మిత్రులచేతఁజేయించుటకును జేయుచున్నాము. భగవదనుగ్రహమునకును తమ సహాయము కలనను నీయభ్యుదయ సభలకును ముగిసి నమస్కరించుము.

భవద్విధయలు
పురాణము నాగభూషణము.
డా. నాగేశ్వరరావు,
మరుగంటి సీతారామయ్య,
కార్యదర్శిలు.

సామ్యము పంపెడివారు శాస్త్రవేత్తలలో నొకరైన గారు, శాస్త్రవేత్తల పురుషులు. ఆంధ్రపత్రికా కళాశాలయందు, 7, రెండుకట్టెగి, మల్లాది నూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు, వావిలికొలను నువ్వారావు పంతులుగారు, హాసకోపి త్తమరావుగారు, మల్లాది నూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు మొదలగు భాషాభివృద్ధి వచ్చియుండిరి. రాజానివారు సానుభూతిని తెలుపుచు లేఖలవ్రాసిరి. సభయందు దేశగ్రీవముగ స్మరణచిహ్నమును స్థాపించుట యొక్కతమ తీర్మానమునా దింపఁబడినది. కొందఱు ప్రయత్నములు కార్య నిర్వాహకసభ్యులగు నియమింపఁబడిరి. సభాసాధమును బడసిన తీర్మానము వాచనమును జరుగఁజేయుటకై కార్య నిర్వాహక సభ్యులును నాంధ్రభాషాభివృద్ధియను ప్రయత్నములను జేయవలసియుండును. ద్రవ్యసహాయము నపేక్షింపని స్మరణచిహ్నములు గానరావు. ద్రవ్యములేరేడి సాధనము గానరావచ్చును. కాని నిందుప్రాతికయున్న ప్రయత్నము నొక మొక్కయొక్కముగ నుండదు. పంతులవారియొద్ద విద్య నభ్యసించిన మహాకవులులలో నొందఁ జేయుచున్నతస్థితి నుండఁ జచ్చును. భాషాభివృద్ధియను నుదారచిత్తులను నగు దేశబాంధవుల నేర్పఁగలరు. వారందఱును తాము ధనసహాయము నుజేసి యితరులచేతఁ జేయించిన నీకార్యము నులభసాధ్యము గాఁగలరు. మల్లాది నూర్యనారాయణ శాస్త్రి, వింజమూరి భావనాచార్యులు గారు మొదలుండి నూరురూప్యముల వంతున చందాలనిచ్చిన రూ. 1,00,000 వరకు లభించుచును, చెన్నపురియందు విద్యాధి కనవర్తిహమును స్మరణచిహ్నముగ నిర్మించుట యుచితమనియును, తాము రూ. 100 ల నిచ్చుటకు సంసిద్ధులగు నున్నామనియును బ్రతికామింపబడిన బ్రయోగించుటకు కాంక్షలు కృతజ్ఞులు. కాని, ఈసంకల్పము సాధ్యముగ తోచదు. నూరురూప్యముల వంతున నీవంతులవారు చేయించి సమ కూరుదరని తోచదు. ఆ రృప్త వశమున చేయించి చేరి లక్ష రూప్యములు జరుగవచ్చును. భావనాచార్యులగారి యొచన సఫలము గాఁగలదు. కీదెంచి మేలెంచుట యొక్కతమ గంభీరముగ నుండవచ్చును. పునః కార్యమును విదవాదుటకంటె నెదియో సాధ్యమైన స్మరణ చిహ్నమును స్థాపించుట యుచితము. ఈపరికై చేయించి తులకారూప్యములను నిచ్చినను విద్యాధి కహమనరూప మున నొక స్మరణచిహ్నమును స్థాపించుట కవకాశముగలదు. అధికముగ ధనముచేసినపుడు తగిన స్మరణచిహ్నమును నెల కొలుపుట కట్టి యభ్యంతరము గలంగనైనదు.

వృత్తాంత లేఖలు.

రాజమహేంద్రవరపార్శ్వము.

(స్వకీయలేఖరి)

ఆంధ్రపత్రికయ్యారియను.

రాజమహేంద్రవరము ఫిబ్రవరి 18:—ఈయూనియను యొక్క వార్షికోత్సవమును మ. రా. శ్రీ. ద్వారాకాభివృద్ధి పాటి కృష్ణమూర్తి. ఎం. ఎ. బి. ఎల్. గారి ఆగ్రాసనాధి పత్యమున “రామచంద్రవిలాస భవనమున” దీనిము సాయం కాలము 4 గంటలకు జరుపబడెను. ఈ సంఘమువారు కలు పొందిన (1) హాజీయీ బ్రోఫీయును, (2) కేసరి బ్రోఫీ యును (3) మెరిగూటిబిల్ల బ్రోఫీయును, ఆగ్రాసనాధి పతిగారి బల్లకై నమస్కరించెను. వి. వి. జగన్నాథాచార్యులు గారు సంతకర్తవర్త్య చదివిన తరువాత వీరేశలింగ సాతశాల యందుపాఠ్యాయుడుగానున్న వై. పురుషోత్తం బి. ఏ. గారు “అటలము” గూర్చి ఆంగ్లేయ భాషయందు వివరించిరి.

“Foot Ball” యొక్క చరిత్రను చక్కగ చెప్పిరి తరువాత బ్రహ్మ శ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహంగారు “దేవాపరిశ్రమ” ను గూర్చి గంభీర వాగ్దానము ను గావించిరి. ప్రకటన ప్రక్రియయందు ప్రయోగించిన మూసల నాటకమును కొన్ని అంశములను కారణములచే ప్రదర్శింపఁ జేయఁబడినందున బంధా నూర్యనారాయణ యను విద్యాధి యొకింతకాలము హాస్య ప్రసంగములు గావించెను. సుయోము కూలముగ సభ్యుల హృదయములను గాఢములో, కొత్తలీ నరసింహముగారు, కొవ్వూ శేషగిరి గావుగారునందు జిల్లి తే నీ రి. ఆగ్రాసనాధిపతిగారి యంగీకారమునాథిపతియందు కెప్పనగారిచే ఆగ్రాసనాధి పతిగారికి, సభ్యులకును వందన శతంబులతోను కింతా శ్రద్ధనుతోను సభ ముగిసెను.

శ్రీహిందూవాల సమాజము.

ఈసమాజమువారు వారి భాండాగారమునకు “రత్న కవిపుస్తక భాండాగారము” నామమిడుటకు తీర్మానించినది వినియున్నాను. ఈకార్యమెంతో శ్లాఘనీయమయినది. పుర జనులును, ఆంధ్రభాషాప్రియులందఱును వీరి సాయమునచ్చె దరుగాక.

ఎమాన్యుయి క్రిక్టెట్టు మదరాసు.

ఈక్రిక్టెట్టువారిపురమున కరుదెంచి రాజమండ్రి క్రిక్టెట్టు క్లబ్బువారిలో శని ఆదివారములందు పందెములనుజరిపి గెలు పొందిరి. మదరాసువారు శనివారమురాత్రి టవునుసాతశాల లో వివేచనము వాదనాటకమును ఆజవమున ప్రదర్శించిరి.

ఉపన్యాసపరిశ్రమ.

ఈపురమందు ప్రథమరాత్రి ప్రకృత భాండాగారమున కనుబంధమున్న శ్రీరాధాభాషాభివృద్ధి సంఘమువారు నిర్వహించిన పరిశ్రమ ఆదివారము సాయంత్రము 2 గంటలు మొదలు 4-30 గంటలవరకు జరుపబడెను. మ. రా. శ్రీ. బి. స్వామి అప్పారావు ఎం. ఎ. ఎల్. టి. గారును, బ్రహ్మ శ్రీ కవిరాజ శ్రీరాధ కృష్ణమూర్తి కామ్యునిగారును, మ. రా. శ్రీ. వెన్నెటి పద్మావరాయణ బి. ఏ. బి. ఎల్. గారును పరిశ్రమలుగా నియమింపబడిరి. గర్భయంత్రమున వివరములను రజస్వలాసంతర వివాహములు. ఈయవకు రి రూపాంతర మెడిపరిశ్రమను, సంఘాధ్యక్షులయిన మ. రా. శ్రీ. ఆద్రంకి సత్యనారాయణ గారిచే సంఘముయొక్క వార్షికోత్సవమున యాయ బడు. పరిశ్రమ నలుగురు ధరభాగ్యులనుబెట్టిరి. ఆందు ఆక్రరాజు నరసింహారావుగారు ప్రధములగు పరిశ్రమలచే నిర్వహింపబడిరి.

బందరువార్తలు.

(మాస్వకీయ విలేఖరుని వద్దనుండి)

జిల్లాజడ్జి.

బందరు ఫిబ్రవరి 18:—ఇదివరకు మాకు జిల్లా జడ్జి గారునున్న కోర్టుజిల్లాగారు పీఠికి మా జిల్లాకు వచ్చెదనని వదలి కలిగినది. మార్చి 1 వ తేదీన ఛార్జి తుమ్మకొనెదరటం. పీఠమా జిల్లాలో 5-6 సం॥ క్రితము నాంగునందర్తనములు జిల్లాజడ్జి గారున్నాడు. ఆసమయమున పీఠ అనేకల స్నేహితులను సంపాదించియున్నారు. ఇట్టి పీఠినితీర్చి యిజిల్లాకు పంపుట మిక్కిలి ఆత్మపక్షము. ఈసంగతిని గవర్న మెంటువారు త్వరలో గమనించి మార్పు చేయుమనని నమ్ముచున్నాను. కోర్టుజిల్లాగారు వచ్చినయెడల జెంకిన్నగారు ఎన్నేట కలెక్టరుగా వెళ్లివరనియు, ఎన్నేట కలెక్టరు యు. రామరావు గారు మహాకహాటికి బదిలీచేయ బడదురనియు తెలియచున్నది.

ఒకవింతశిక్ష.

మాడిపూడికికలెక్టరు అప్పారావురే పిళ్ళగారు కృతయుగ ధర్మములను జ్ఞాపకము చేయుచున్నారు. ఈమధ్యకాక నేరములలో ప్రాప్తమౌడకడు ఛార్జి చేయబడి నీరయదుటికివిచారణ చేయడెను. వీ రీకేసును విచారించి ముద్దాయిమీద నొక సాపన చేసి, ప్రాప్తమౌడకడుచే కానాగారము విధించి రి 50 లు నియమాన విధించిలిరుని నె. విచ్చిరటం. కలియంబడు, ఈ విధి వ శతాబ్దమున ప్రాప్తమౌడకడు శిక్షలయందు ప్రభావము చూపుట మిక్కిలి వింత అయినను అది గదా!

స్వచ్ఛందవిద్యాధి సంఘము.

కొజ్జల్లిపేటయందలి యాసంఘముయొక్క 9 వ వార్షికోత్సవము ఈనెల 18 వ తేదీ బుధవారముపేట నాటకశాలలో మా

జిల్లా ఎన్నేటకలెక్టరు మ. రా. రా. యు. రామారావుగారియూ ధివ్యమౌడకడు మిక్కిలిజన్మదముగ జరిగినది. ఆసందర్భమున హిందూపాఠశాలలో ఉపాధ్యాయులగు యజ్ఞ. రంగ. చారి బి. ఏ. యల్. టి. గారు “ఇండియాదేశమునకు బంగారు నాణెములు” అను థీర్తి కక్రీడ నొకయువనూర్యసమిచ్చిరి. ఇండి యాదేశముయొక్క నాణెపుచరిత్రను విశదీకరించుచు ప్రస్తుతము బంగారు నాణెములు ఆరసరమాయను అంశమునుచర్చించిరి. ఆందలి సాదకభాషకములను, అనుకూల, ప్రతికూలాభి ప్రాయము జెల్లడించి, మనదేశమునకు బంగారునాణెములు ఆరసరమాయనేదను తీర్మానమునకువచ్చిరి. పిమ్మట ఆగ్రాసనాధి పతిగారు ఉపన్యాసమును విమర్శించుచు, నాణెముల సమస్య మిక్కిలి గొప్పదనియు, ఈవిషయమై యుగము నీమియంగిరా రణచేయబడి యుండలేదనియు చెప్పిరి. యజ్ఞద్రుమయనున, గవర్న మెంటువారుబంగారునాణెములను ప్రజలకిచ్చుట కర్పించి నపుడు ఆనాణెములను ధర హెచ్చినసంగతిని చూచినపుడు మన ప్రజలు బంగారు నాణెములను ఎక్కువ వాడుకలోకి తెచ్చుటకు సిద్ధముగానున్నారని మూచించుచున్నదని నెల విచ్చిరి. పిమ్మట ఆగ్రాసనాధిపతిగారికి, ఉపన్యాసములకు వందనములతో సభముగిసెను.

శ్రీకేసరిలగు పురాణం మొదటప్రయ్యగారి జ్ఞాపక చిహ్నముగ ఆ శోభన నోటిలు శాలేజి హిందూ పాఠశాలలు, ఆంధ్రభాషాప్రి కలకాల మొదలగు పాఠశాల లన్నియు మూసుబడినవి. దీనినిబట్టియే వెంకటప్పయ్యపంతులు గారు విద్యాభివృద్ధి యందెంత యనురాముగలవాలో నేటబడు చున్నది. వారి కటుంబమునకు సానుభూతిని తెలుపుటకు మా పట్టణవాసులు సభచేయుటకు ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నట్లు వినుచున్నాను.

గుంటూరు-వార్తలు
(మా స్వకీయ విలేఖరుడు),
జిల్లాసంఘము.

గుంటూరు ఫిబ్రవరి 18:— మా జిల్లాసంఘమువారు 14.2.15 తేదీన నొక సభగావించి ఈదిగువ నుదాహరించిన తీర్మానములు చేసిరి.

1 మాజిల్లాకు కృష్ణవరదలు వచ్చినప్పుడు కత్తడశలో నున్న బీదలకు సాహాయ్య మొసంగుటకు ఆంధ్రపత్రిక వాఁచే వనూలుచేయబడి జిల్లాసంఘము పేర పంపబడిన మొత్తములో వివరంగావగగగా మిగిలి య 300-0-0 లు, మాటికి 12ను. వడ్డీవంతున నీరాస్తీ తాకట్టుమీద యెక్కితే నా ఆస్తుయిచ్చే లాగున తీర్మానింపబడినది.

2. జిల్లా కార్యదర్శిగారు మార్చి 10వ తేదీనజుల నీ క్రింద నుదాహరించిన ప్రకారము పనిని చూచెదరు. (1) నర్సా రావుపేట డివిజనులోని గురజాల, మాచెర్ల, చాచేపల్లి. విను కొండ, ముప్పాళ్ల, నగతిల్లు, గ్రామములలో నెంట్లర్ అసోసి యేషనులను స్థాపింపవలెను. (2) నర్సారావుపేటలో నేర్పాటు కాండేని ఆహ్వాన సంఘముయొక్క సహాయముతో నర్సారావుపేట డివిజనులో ముందు జరుగబోవు 24-వ మం డల సభకుగాను చందాలు వసూలు చేయవలెను.

3 కొత్తపేట రోడ్డును వెదకొడును కలిపె కైలుకు ప్రక్కగానున్న చిన్నరోడ్డు రైలువారు స్వాధీన పంచుకొని బండ్లను రాబియ్యక పోవుటచేత ప్రజలకు చాల యిబ్బందిగ నున్నందున రైలు ఆ వరణమునకు ప్రక్కనే, కొత్తగా నొక రోడ్డును జేయుటలు మునిసిపాలిటీ వారిని కోరబడునట్లు తీర్మానింపబడినది.

4 సామలూరు చిలకలూరిపేట, రాజాపేట గ్రామము లలో గ్రామ సంఘములు స్థాపింపబడినవి. వారు తొలిస రిపోర్టులు జరుపబడెను.

ఆంబులేస్సు

మాపురమంశలి ప్రతి ఆఫీసునుండి కొంతమంది గుమాస్తాలను, కొంఁమంది యితర ఉద్యోగములచేర్చి మాజిల్లా స్టా నుగాన “ఆంబులేస్సు సంఘమును”గాను తయారుచేయ నుద్దేశించినారు యుద్ధములో దెబ్బలు లెన్నవారికి కట్టు ఎలాకట్టనలయినో మున్నగు విషయములనుగూర్చి కొన్ని వార ములపాటు బోధింతురు. అందుపరీక్షించినవారికి యోగ్యతా పత్రము నీకలుగును.

కాలేజి లిటరేసంఘములు

ఈసంఘముల చెందవారి కోర్సులను 15.2.15 తేదీన రెవరెండు. జే. ఆబర్లేగారి యాజమాన్యముక్రింద కాలేజిహాలు లో జరుపబడును జరుపబడినది. వాటిసభకు పురమందలి చాలమంది యుద్యోగియులు, దొరలు, దొర వాసులు వచ్చి యుండిరి.

ప్రభుమున మాడు సంఘముల కార్యదర్శులను తమ రిపోర్టులను జదివిరి. తరువాత రజస్వలాసంతర వివాహములను గూర్చి చర్చ (డిబేటు) జరుపబడెను, ఇమిగుల సుతోష దాయకముగా నున్నది. తరువాత చెన్నపురిలో బి.ఎల్. పరీక్ష నిచ్చి అమెరికాదేశమునకువెళ్లి ఎం. ఏ. బి. హెచ్. డి. యను విద్యమును బడసిన బి. ఎల్. సోమయాజులుగారు స్వదేశాభిమానమునుగూర్చి కొంతమచ్చుటించిరి. తరువాత కాలేజి విద్యార్థులు గయోపాఖ్యానములను యొకరంగమును ప్రదర్శించిరి. కడపట ఆగ్రాసనాధిపతిగారు కొన్ని మాటలు చెప్పి ముగించిరి. ఆగ్రాసనాధిపతిగారికి, ఉపన్యాసములకు వందనము లొసగబడిన పీఠ సభముగింపబడెను.

సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారి లేఖ.

సంబంధముండియు జరిగిన యుద్ధపురంఁగములు

సంబంధముండియు జరిగిన యుద్ధపురంఁగములు

లండను ఫిబ్రవరి 16:--ఫ్రెంచికి 2వ తేదీన సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారు వ్రాసిన లేఖ లండను గెజెట్టులో ప్రచురించబడినది. నవంబరు నెల మధ్యనుండియు జనవరి నెల కంటే ముందుగా గల ముఖ్యవిషయముల నన్నిటినిగూడ ఫ్రెంచిగారు పండితియున్నారు. శ్రీబాద్రి చక్రవర్తిగారు యుద్ధమునకు పంపిన యుద్ధముల యంత్రంగప్రధానముగనున్న యుద్ధములను పరిశీలించియున్నాము. బహుశ సంకల్పమునకు ఈ సమాచారమును పంపిన సాలసిన సైనికులకు శ్రీవారిరాకకులకు ముందు యుద్ధములో తప్పిచాము కలగుట కవకాశమున్నదనియు ఫ్రెంచిగారు వ్రాసిరి.

యుద్ధమునకు సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారు వ్రాసిన లేఖ లండను గెజెట్టులో ప్రచురించబడినది. నవంబరు నెల మధ్యనుండియు జనవరి నెల కంటే ముందుగా గల ముఖ్యవిషయముల నన్నిటినిగూడ ఫ్రెంచిగారు పండితియున్నారు. శ్రీబాద్రి చక్రవర్తిగారు యుద్ధమునకు పంపిన యుద్ధముల యంత్రంగప్రధానముగనున్న యుద్ధములను పరిశీలించియున్నాము. బహుశ సంకల్పమునకు ఈ సమాచారమును పంపిన సాలసిన సైనికులకు శ్రీవారిరాకకులకు ముందు యుద్ధములో తప్పిచాము కలగుట కవకాశమున్నదనియు ఫ్రెంచిగారు వ్రాసిరి.

యుద్ధమునకు సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారు వ్రాసిన లేఖ లండను గెజెట్టులో ప్రచురించబడినది. నవంబరు నెల మధ్యనుండియు జనవరి నెల కంటే ముందుగా గల ముఖ్యవిషయముల నన్నిటినిగూడ ఫ్రెంచిగారు పండితియున్నారు. శ్రీబాద్రి చక్రవర్తిగారు యుద్ధమునకు పంపిన యుద్ధముల యంత్రంగప్రధానముగనున్న యుద్ధములను పరిశీలించియున్నాము. బహుశ సంకల్పమునకు ఈ సమాచారమును పంపిన సాలసిన సైనికులకు శ్రీవారిరాకకులకు ముందు యుద్ధములో తప్పిచాము కలగుట కవకాశమున్నదనియు ఫ్రెంచిగారు వ్రాసిరి.

యుద్ధమునకు సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారు వ్రాసిన లేఖ లండను గెజెట్టులో ప్రచురించబడినది. నవంబరు నెల మధ్యనుండియు జనవరి నెల కంటే ముందుగా గల ముఖ్యవిషయముల నన్నిటినిగూడ ఫ్రెంచిగారు పండితియున్నారు. శ్రీబాద్రి చక్రవర్తిగారు యుద్ధమునకు పంపిన యుద్ధముల యంత్రంగప్రధానముగనున్న యుద్ధములను పరిశీలించియున్నాము. బహుశ సంకల్పమునకు ఈ సమాచారమును పంపిన సాలసిన సైనికులకు శ్రీవారిరాకకులకు ముందు యుద్ధములో తప్పిచాము కలగుట కవకాశమున్నదనియు ఫ్రెంచిగారు వ్రాసిరి.

సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారు వ్రాసిన లేఖ లండను గెజెట్టులో ప్రచురించబడినది. నవంబరు నెల మధ్యనుండియు జనవరి నెల కంటే ముందుగా గల ముఖ్యవిషయముల నన్నిటినిగూడ ఫ్రెంచిగారు పండితియున్నారు. శ్రీబాద్రి చక్రవర్తిగారు యుద్ధమునకు పంపిన యుద్ధముల యంత్రంగప్రధానముగనున్న యుద్ధములను పరిశీలించియున్నాము. బహుశ సంకల్పమునకు ఈ సమాచారమును పంపిన సాలసిన సైనికులకు శ్రీవారిరాకకులకు ముందు యుద్ధములో తప్పిచాము కలగుట కవకాశమున్నదనియు ఫ్రెంచిగారు వ్రాసిరి.

యుద్ధమునకు సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారు వ్రాసిన లేఖ లండను గెజెట్టులో ప్రచురించబడినది. నవంబరు నెల మధ్యనుండియు జనవరి నెల కంటే ముందుగా గల ముఖ్యవిషయముల నన్నిటినిగూడ ఫ్రెంచిగారు పండితియున్నారు. శ్రీబాద్రి చక్రవర్తిగారు యుద్ధమునకు పంపిన యుద్ధముల యంత్రంగప్రధానముగనున్న యుద్ధములను పరిశీలించియున్నాము. బహుశ సంకల్పమునకు ఈ సమాచారమును పంపిన సాలసిన సైనికులకు శ్రీవారిరాకకులకు ముందు యుద్ధములో తప్పిచాము కలగుట కవకాశమున్నదనియు ఫ్రెంచిగారు వ్రాసిరి.

యుద్ధమునకు సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారు వ్రాసిన లేఖ లండను గెజెట్టులో ప్రచురించబడినది. నవంబరు నెల మధ్యనుండియు జనవరి నెల కంటే ముందుగా గల ముఖ్యవిషయముల నన్నిటినిగూడ ఫ్రెంచిగారు పండితియున్నారు. శ్రీబాద్రి చక్రవర్తిగారు యుద్ధమునకు పంపిన యుద్ధముల యంత్రంగప్రధానముగనున్న యుద్ధములను పరిశీలించియున్నాము. బహుశ సంకల్పమునకు ఈ సమాచారమును పంపిన సాలసిన సైనికులకు శ్రీవారిరాకకులకు ముందు యుద్ధములో తప్పిచాము కలగుట కవకాశమున్నదనియు ఫ్రెంచిగారు వ్రాసిరి.

యుద్ధమునకు సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారు వ్రాసిన లేఖ లండను గెజెట్టులో ప్రచురించబడినది. నవంబరు నెల మధ్యనుండియు జనవరి నెల కంటే ముందుగా గల ముఖ్యవిషయముల నన్నిటినిగూడ ఫ్రెంచిగారు పండితియున్నారు. శ్రీబాద్రి చక్రవర్తిగారు యుద్ధమునకు పంపిన యుద్ధముల యంత్రంగప్రధానముగనున్న యుద్ధములను పరిశీలించియున్నాము. బహుశ సంకల్పమునకు ఈ సమాచారమును పంపిన సాలసిన సైనికులకు శ్రీవారిరాకకులకు ముందు యుద్ధములో తప్పిచాము కలగుట కవకాశమున్నదనియు ఫ్రెంచిగారు వ్రాసిరి.

యుద్ధమునకు సర్ జాన్ ఫ్రెంచిగారు వ్రాసిన లేఖ లండను గెజెట్టులో ప్రచురించబడినది. నవంబరు నెల మధ్యనుండియు జనవరి నెల కంటే ముందుగా గల ముఖ్యవిషయముల నన్నిటినిగూడ ఫ్రెంచిగారు పండితియున్నారు. శ్రీబాద్రి చక్రవర్తిగారు యుద్ధమునకు పంపిన యుద్ధముల యంత్రంగప్రధానముగనున్న యుద్ధములను పరిశీలించియున్నాము. బహుశ సంకల్పమునకు ఈ సమాచారమును పంపిన సాలసిన సైనికులకు శ్రీవారిరాకకులకు ముందు యుద్ధములో తప్పిచాము కలగుట కవకాశమున్నదనియు ఫ్రెంచిగారు వ్రాసిరి.

ఎదురుముట్టడిని ప్రారంభించుట. శక్తివంతమైన పటాలము, ఎనిమిదవ గూర్ఖాపటాలములతో కొంతభాగము; నలుబదియేడవ సీట్లపటాలమును సమయముచిన్నపుడు యెదురుముట్టడి ప్రారంభించుటకై తగిన ప్రదేశమున నుంచబడిరి కాని యిందు చాల అలస్యమైనది. ఉండగా ఉండగా తెల్లవాడవాడు: సింగింగుల ముక్రము ముట్టడి ప్రారంభమైనది. వీరు జగ్గనుల కందకములకును బోయిరిగాని జగ్గనుల అగ్నివర్షము ప్రారంభించి వీరిని వెనుకకుగొట్టిరి, కలనల్ తెప్పవీరు చాతుర్యము. తుదకు మిగిలిన జనులు తెల్లవాడవాడును తిరిగి ముట్టడి ప్రారంభించిరి. కాని యదియు వెనుకవేరినది కాదు. రెండవ గూర్ఖులయొక్క రెండవ పటాలము ఉత్తరభాగమునకు మరలుటచే ఎదురుముట్టడి సేవకురక్షణకే పోయినది, సర్ హిందుపటాలము: వెనుకవేరినపుడు కలనను, నియంపాయము పోయినది. అంతట ఏమి ఏడవకై యుద్ధమునకు గవాయముగ పంపిరి చుట్టూమురుకును పీఠా ఫ్రెగ్గయతోపోయి సలిపిరి, ఇంకొకటి గూర్ఖాపటాలము బహుశక్తివంతమై యెదురుముట్టడి చేయించెను. కందకములకును జగ్గనుల కలనమునకును ఇచ్చిచిట్టలు సంభవించినను పీఠాపటాలమును పండి పడలేదు శత్రువు సమయమున కట్టుకట్టుకొని మిగిలినదైతే. ఫిరంగులవలన మనసైనికులు నెలగూలిరి. సీహింద పటాలమునకు చాలవత్సము సంభవించిరి. చాలసేవకే రెండవ హైలాండు పటాలము, సర్ హిందు (రెండవ) సంబంధమునకు కలనకేసెను. సర్ దగ్గనుపేగు గారు వెనుకటి దీనిజనులందఱును భాగ్యమునైకుల సహాయము సమిత్తమై పంపెను. సైనికులను గిరించీమినకును, మూడవ (రెండవ) సర్ హిందు (రెండవ) వేసిన కందకము: మిగిలినను, సమయము.

ఫెన్సిబుల్ యుద్ధమునకు తుదకు ఒంటిగంటి మొదటి రెండవ గిరించీమి కల్గి పడమర భాగమును ముట్టడించిరి. మూడవ (రెండవ) ఈశాన్యభాగముగా ముట్టడి ప్రారంభించిరి జగ్గనుల స్వాధీనమునకు కందకములలో 400 గజముల పలమును మొదటి (రెండవ) పట్టుకొనెను. అయినలగ గిరించీమిలోను, కొంత స్థలమును, కాలువలను బహుశ ప్రదేశమును చేజిక్కినవి. మూడవ (రెండవ) ఫెన్సిబుల్ యుద్ధము పడమర వైపున ఒక అరమైలుదూరము సాగిపోయినది. చివటి పడువట్టికి ఒకటవ, రెండవ వేల్పుపటాలములు ఫెన్సిబుల్ యుద్ధము ఈశాన్య భాగమునందున్న కందకముల ప్రవేశించినవి. దేగాదెక్ పటాలము కోల్పోయిన కందకములను పట్టుకొనటకు మూడవపటాలము ఆజ్ఞాపించబడినది. ఏనుగుంటలలో కందకము లన్నియు పట్టుకొనబడినవి. ఇందు మొట్టమొదటి విశాలభాగము ధ్వంసమైనది.

సర్ దగ్గను పేగుగారు. డిసెంబరు 22-న తేదీన సర్ దగ్గను పేగుగారు సర్ జేమ్సు విలుకాక్సుగారి యుద్ధముండి యాయకాధి భాగమును గైకొనిరి మూడవపటాలము కోల్పోయిన కందకములను స్వాధీనముకొనినది. ఆమటుసటి రోజునుండియు శత్రువుల చురుకుదనము అణగిరి. లాహోరుదీవిజను పటాలము చాల సహాయ మొనర్చినది. వైస్రొయల్ గర్ ఆంగ్ల సేనలు చిట్కలలోనున్న సమయమున వీరిసహాయము వచ్చినది.

బెర్మాను, లాహోరు సైన్యము. జనవరి నెల కందకములలో బెర్మానులోను, లాహోరులోను జరిగిన యుద్ధమునుగూర్చిగూడ గెజెట్టులో విపులముగ వ్రాయబడియెను. మా నైస్య ఇంక రెండవవంకై కందకములకు సిద్ధపరుపబడియుండెను. చావిన కావునల సైన్యము కలకత్తా సానము నిర్మింపబడిన శత్రువులు సామ్రాజ్యమునకు అభ్యర్థి సానము లాక్రమించుకొనుటచే నివృత్తికొని పోయినది వెనుకకు బోకుననవారైరి. అందు సామ్రాజ్యమునకు 25 పటాలము లుంచబడినవి. రెండవసైన్య పటాలము ముందున్న బలములను సైన్యముకు ముందున కంటివడినది. శత్రువులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను కాల్చి సైన్యము నిచ్చెనలతో నారత్తే స్థానము నాక్రమించుకొనటకు ప్రయత్నమునకు కలపడిరిగాని యోడింపడి చాల కష్టమునకు పోయిరి. మా సైన్యమున సమయధికముగ లేదనిగాని మా వాసుభాగమున 20 జగ్గను సైనికులు చాతుర్యమునకు లెపడియుండిరి. ఫిబ్రవరి 1-న తేదీన కందకము సమాపమున నాల్గవ పటాలముచే 5 కక్షక స్థానము లాక్రమింపబడినది. రాత్రి 2-30 గంటలకు రెండవసైన్య స్త్రీయ్య పటాలమున కొందరు కందకములలోనుండి వెనుకకు తరుమబడిరి. లాచివర్త మొదటిసారి మొదటిసారి కలపడు ప్రయత్నముల ఫలమైనది. మన గాడు దయమున కోల్పోయిన ప్రదేశమున 10 మిమముల వరకును ఫిరంగుల

యధము తీవ్రముగ జరిగినది. పిమ్మట రెండవ కోల్డు స్త్రీ
మ్ము పట్టాలములోని వారు 50 మందియు, అయిదవ గార్డు
80 మందియును రెండవ రెడ్డు నెలకు యన్ గ్రాహము
గారివలన నడువబడి తలపడిరి. ఈయిరు ఇంజనీర్లు ఇరుక బస్తా
లను తీగలను పట్టుకొని వీరికి బాపట్టయై వెళ్లిరి. ఈఫలముల
యును బయట్రుముగ స్వాధీనము చేసికొనబడుటయేగాక
మరియుక జర్మను కందకమును రెండు మరఫిరంగులును పట్టు
కొనబడినవి. 6 వ మంది జర్మనులగుడ చేజిక్కిరి. ప్రథమ
పై వ్యూహమును దీవిజనుమునుగూర్చి జనరలు హాకింగు కావను
ప్రభువుగార్లను పట్టాలపుటువ్యంగులను రెండవకోల్డు స్త్రీయని
అయిదవగార్డు పట్టాలములవారిని కొనియాడెను.

విమానదళమును ముచ్చుకొనటం
విమానదళమును గూడ ప్రాంతివాదులకు భీతికలిగించిరి.
వాతావరణము ప్రతివాదులకును ముహూర్త విమానసంఖ్య
రము18దినియు మూలమే జరుగజేయుచుండెను. అనుదినమును
కీత్రునైవ్యా న్యేమనుకొరకు విమానము జువ్వరి పీఠిసంఘటించు
చుచుండుటయే గాక విమానయుద్ధము లనేకములు జరిగివి.
విమానదండయుద్ధముగూడ ననేకముగ జరుపబడినది. కీత్రు
విమానదళములపై మన విమానదళముల ప్రాశస్త్యము స్థిరపడి
నది. తత్కారణమున మన విమానములు వారి విమానములపై
తెన్నంటి పుట్టెట్లు వారి విమానములు శిథిలముగ పలక నును
లొందుచుండెను. 17 వ రోజు విమానములు నేలకొట్టుబడినవి.
ఇంక నెన్నిటికో నష్టము కలిగింపబడియుండును. తెలంగాణ
యల్లును యోమెగ్రీనైరుకులను చేయగలరని తలపడిరి. దాని
కన్న నధికముగనే పనిచేసియున్నారు. పైనికోవ్యంగులను
పైనికులను అనుభాభ్యాసకులను మరి యితరపక్షాదులను
యధ నిపులుల నొనర్చుట చాల ననుకూలముగ నున్నదని
ప్రాంతిగాని వ్రాసిరి. మొదట నీయుద్ధాభ్యాసన పాతకాల
నేర్పరచినపుడు వారు నెలకు 75 గురు పైనికోవ్యంగుల
యధాభ్యాసమును చేయుచుండిరి. ఇప్పుడు నెలకు 100 మందిని
సుశీతుల నంపగల సదుత్తము.

బర్మా

బర్మా వర్తకము.
184 లక్షలు తగ్గినది.
రంగూను ఫిబ్రవరి 17:—బర్మాలో బహుళా బర్మా
494 లక్షల రూపాయల నిలవకల వర్తకమును సమద్రుము
ద్యారాచేసినది. ఈయందు జనవరిలో 250 లక్షలవర్తకము
మాత్రమే జరిగినది. అనగా 184 లక్షల రూపాయల వర్తకము
తగ్గినట్లు అగవడుచున్నది.

అగ్నిపైద్రవము
బాంబాయి ఫిబ్రవరి 17:—పిమ్మట మునిసిపల్ గుట్టపు
కాలలో విప్లవపుట్టి వ్యాపించినది. మొత్తము 20 గుడిసెలు
కాలిపోయినవి. 6 వర్గాముల పిల్ల ఒకతె తొలి చనిపోయినది.
ఏ కారణమువలన విప్లవములు ధోసదో? ఎంతవత్తము కలిగి
నదో యింకను తెలియలేదు.

బర్మా కలవరము.
రంగూను ఫిబ్రవరి 18:—బర్మాలో యిటీవల కాచిన
లనువారు దొరతనమునై తిరుగబాటుచేసిరి. దొరతనమువారు
ఆగలభాను అణగొట్టివారు. తిరిగి గండగోళము జరుగున
ట్లు కోచును. ఆగలభాపుట్టించుటకు సాహాయ్యముచేసిన
వారిని కొంతమందిని ఆరెట్టుకొనినారు. మిల్-కనాట్ ఉత్తర
మునున్న ప్రదేశములో కొంతముగ ఉన్నది. ఇదివరకు మిల్
కనాట్ పంపిన మిలిటరీపోలీసును తీసివేసివారు.
కాచిన నాయకు లందరను వచ్చి తమకు క్రిటిమప్రభుత్వము
నెడ భక్తి కలదని చెప్పిరి.

బర్మా బ్యాంకు
రంగూను ఫిబ్రవరి 18:—బర్మా బ్యాంకు లిక్విడేటును
మాన్యుచుండి అన్ని భాగములు పుట్టకొని నెలకు 600 రూపాయల
కేటముచొప్పున పరిశోధించుట ఆంగీకరించెను.

ప్రాస్తవ

పరాసు ప్రకటనము.
లండను డిసెంబరు 17:—దీని మనకులముగనున్నది.
మేము కొన్ని కంకములను పట్టుకొంటిమి. 50 సార్లు జుమ్మ
లను తరిమితిమి వారిలో నొకవారి భోగ్యవలీమహ పట్టినదాన
తీవ్రముగ జరుపబడినదని పొరుగులో నధికారులు ప్రకటించిరి.

లండన్ ఫిబ్రవరి 18:—స్వార్థములో నిన్న కృత్రి ప్రక
టించబడినది:—సముద్రమునకును ఓమునుకును మధ్య చేరిన
జర్మను సేనను ముగిసెరంగులు చెల్లాచెదురుచేసినవి. అగ్రానుకు
ఉత్తరమున మనసేన రెండుకందకములు వరుసలను పట్టుకొని
నది. తమమీద పడిన జర్మను సేనను వెనుకకుకొట్టినది. అనేక
మందిని త్రేడిలుగ పట్టుకొనినది. జర్మనులకు చాల నష్టముకలి
గినది. అనేకమంది జర్మనులను అశిశువుల వనబోయిరి
16 వ తారీఖున రిమ్ముగోంతముల లోతువద్ద మనసేన సంపా
దించిన సానములను పట్టుకొని తీసుకువచ్చెను. ఛాంపె
యినులో వెర్దునుకు ఈకాన్యోరీవును మనసేన కీత్రువులసాన
ములను పట్టుకొనినది. మేనినిలిన మా అనెకు ముత్తరమున
మీదపడిన జర్మను సేనను వెనుకకుకొట్టినది. అగ్లోసిలో బాయిన్
డేలా గ్రూవీనద్ద మనసేన ముందుకు వెళ్లినది. పట్టుకొనిన
సానములను జర్మనువాడు మీదపడినను, విఫలముగ ఫిరంగులు
కాల్చిరి. రెక్కసేయక వారిని వెనుకకు కొట్టి పట్టుకొనినది
భోబు డి ప్యారిసుమీద జర్మనులు పడి తీవ్రముగ ముట్టడించి
నప్పుడు వెనుకకు గొట్టివేయబడిరి. అగ్లోను మ్యూసులకు మధ్య
అనేక స్థలములలో పేరు ముందుపోయిరి. ఆల్సేనులో
నెండిల్వీ పోలమున ముగదలనున్న యున్నత ప్రదేశమును
మేము పట్టుకొంటిమి. బ్రెసు గానాన ఫ్రీయూమీద మన విమా
నములు బాంబులను వేసినవి.

మరణపుణ్యం
లండన్ ఫిబ్రవరి 17:—దై బిలలో వండితులగు నైన
గారు చనిపోయిరి.

వంగీలు లక్ష్మీసహాయ స్త్రీ సహజము.
ఈనెల 6 వ తేదీన జరిగిన తృతీయవార్షికోత్సవ సమయమున
నీక్రిందివర్ణనలు చదువబడినవి:—

ఉ. కీరమణి మహావీర్యుడు, నీవిత సర్వమహీకంఠుడు వా
వా రమణీయరావుడు, సువాసునర్పణ నీలకాయండా
శ్రీరఘురామ సర్పిరుని శ్రీలవలెనగుంగాత కామిరి
వారమునిల్పినట్టి సభ, వారక నీపురరాజమందునక. 1

నీ. సంసారమున నెద్దసంద్రంబు బాటంగ
శ్రీవిద్యయే గొప్పనాన నూనె,
అజ్ఞానలిమిరంబు నణచి తేజమొసంగ
శ్రీవిద్యయే మార్గసేవ నూనె,
దేశంబునెడ కీ తిగముగా నెలకొల్పి
శ్రీవిద్యయే మంత్రసేవ నూనె,
దుర్గజారణ్యాలి మాంబంగార జేయ
శ్రీవిద్య దావాన్నిజ్ఞము నూనె,

తే.గీ. నకల నుభయల నీయగాంబాలు కల్ప
వృక్షమానూక శ్రీవిద్య వెలయులా!
కాన నదానిలెంపగా గడంగరమ్మ
నుగుణవతులార! యో యాంధ్రసుదతులార! 2

నీ. ఆంధ్రగిర్యాణ భామభ్యాస మొరింత
గృంధముల కొనిన కాంతకథయు,
చంద్రవచండుడో పండితప్రవరతో
వాదంబానర్చిక వనితకథయు,
నమయాన కూలంబుగ మహాకవిత్వంబు
నెప్పిమెప్పించిన చెలియకథయు,
పుత్రికా రాజంబు ప్రభాధురీణత
నడపుచునున్నట్టి పడఁటికథయు,
తే.గీ. వినుచు గనచున్న శివదా వెలయులా!
తలచ శ్రీవిద్య నెన్నంగరమె, భవతీ
కాన నదానిలెంపగా గడంగరమ్మ
నుగుణవతులార! యో యాంధ్రసుదతులార! 3

చ. వెలయుల భాసంబు ను వృద్ధియొనర్చుక సేవమాజనుక
లలితలకొల్పి కాంబంగర మొగ్గచెట్టి తేర్చి వారికై
దలంబులు వ్యాసంబు నడిచి బంధురకీర్తిగాంచె నెవ్వరా
వెలయుకలమ్మ కాంబంబునడిగ్గెను ముందీడుసర్వసౌఖ్యముక
చ. ఒకవర్షంబుండ మరయొక్కయ కార్యధరంబుబూని మా
నకయెసమాజముక యెనుచున్నకాల శ్రమస్వహించునా
రికి గనుబాంబుక, ముందు బ్రతిసెలంగగంకప్పుడేజీక
ఇకచదరాజుచదువయ, పేర్కొడిరాయవొసంగరావు

గీ. అన్యతాతీత శ్రీయమ్య సాంధ్యసంకుల
యెడల గలిగిన కథలచే నీవభాధి
కారమున బూనికట్టి యాకలికి మిగ్గు
తెల్లి దొరసాని కళనుభ మెల్లనిధుల.

భూస్వాముల సంఘము.

ఈసంఘమువా రాజావించడగునని కొన్ని విషయము
లను వివరించుచు నొక లేఖను రామనాథరాజుగారి సంఘము
కార్యదర్శిగారికి పంపిరి. మందు జరుగబోవు సభలో నేర్ప
రుపబడిన ప్రత్యేకసంఘమువారి పరిష్కారముకొర కని సమ
ర్థింపబడదనని ఆయన మానిరి.

1. ఈసంఘములో చాలమంది జమీందారులను భూ
స్వాములను సభ్యులనుగా చేర్వకలయును.
2. ప్రతిజిల్లాకాని, కిన్నె కొన్ని జిల్లాలకు కలిపి యొ
క్కటివంతుకాని, కాఖాసంఘము లేర్పరుపబడకలెను. ఒక
విభాగము నెన్నికలవద్దలి ఏర్పరచబడవలెను.
3. సంచల్యరమునకు కనీసము రెండుసార్లుకై నను సభలు
జరుగవలెను.
4. వారువారు చెల్లించు కేసులను బట్టి భూస్వామికి
దమ్మిడివంతును చందానిని సభ్యుల సమ్మతిముగ లేదు.
చెల్లించవలసినవారుగల గణపాల్పివంతులు నిర్ధారణకాల
యును, చందాలలో మామూలకలకు తగ్గుగుపబడవచ్చును.
- (1) మొదటిసభ్యుల సభ్యుల లాక్కికొర 500 రూ
పాయలు చెల్లించవలెను.
- (2) రెండవసభ్యుల సభ్యుల లాక్కికొర 250 రూపా
యలు చెల్లించవలెను.
- (3) మూడవసభ్యుల సభ్యుల లాక్కికొర 100 రూపా
యలు చెల్లించవలెను.
5. సంఘ కార్యములు విభజింపబడి ప్రభువులకు సభ్యుల
కొక్కొక కాఖ యొసంగబడవలయును.
6. అధికార సభ్యుల నెన్నికలకుగా మహాసభవారు
కాననిర్ధారణ సభతోపాటు 3 సంవత్సరముల పాకనారి
అన్యతాసహాభ్యాసంబు లేక్కంగల వారి నెన్నికానుమంద
వలెను.
7. భూస్వాముల సంఘమునకు సంబంధించిన విషయము
లను ముఖ్యముగ గమనించుటయే కాక జేతపార్వత్య ధర్మాను
సారముక వర్తించు నితర విషయములను గూడ సంఘమువారు
గమనించుచుండవలెను.

పండిరీపుర అనాధకరణాలయము — స్థాపి

పండిరీపురమొదలు 702 మంది పురమ శిశువులను 605 మంది
శ్రీశిశువులను రహస్యపననాయునును పోషింపబడిరి; 1885
మంది బాలుకును 925 మంది కాలికలును అనాధకరణాలయ
యన చేర్చుకొనబడిరి. అదిగాక, 635 మంది దురదృష్టగతు
లగు విధవ లీ ప్రసవాలయము నొక్రయించి, వీరి కుక్ర
దలించుటచేత, కనీయముగ కావలసినవిని పాలిక
లను వాలరను వేలు వేయగానుచుండుట 1,000 లు వచ్చెడి
ప్రత్యేకగృహము:—కాకలయము అని బొంబాయిప్రార్థనా
సమాజమువారు చందాలనిమిత్తమునవి చేర్చినుచున్నారు

శ్రీ శిశు సేవకాలలయ ధనసహాయము.

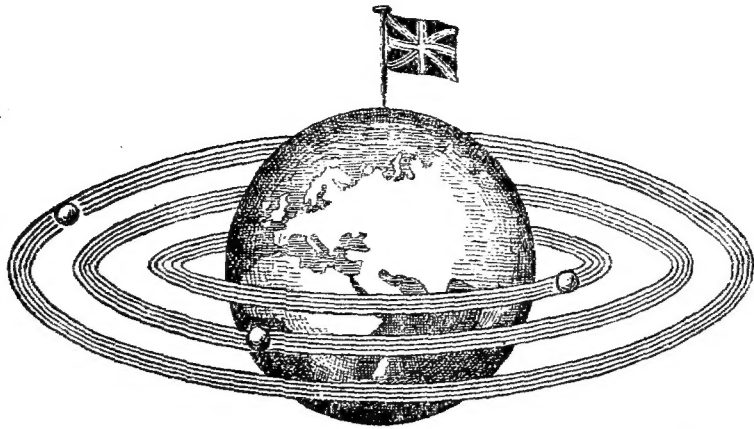
ఆదోని డిస్పెన్సరీ సాధనసానుగుల నిమిత్తము రు 980 లను,
కాకినాడ యానుపత్రికట్టడము నిమిత్తము రు 7,000 లను,
కాల్కిట్ ఆడుపత్రికట్టడము నిమిత్తము రు 700 లను,
వన్నాగుపేట యానుపత్రికట్టడము నిమిత్తము రు 8,500 లను,
విశాఖపట్టణ నూనెపత్రికట్టడము నిమిత్తము 3,080 లను,
మదనపల్లి లోకల్ ఫంక్షు ఆనుపత్రిక నాటల మంచములు
పట్టు ప్రసవశాఖను కట్టగనిమిత్తము రు 8,550 లను, కరూరు
డిస్పెన్సరీకి నివేశనముకొను నిమిత్తము రు 540 లను, బరహం
పురము డిస్పెన్సరీలో లేడి యకాతికరికి వసతిగృహము కట్టు
నిమిత్తము రు 8,150 లను, నెల్లూరానుపత్రిక లేడిడాక్టరుకు
వసతిగృహము కట్టునిమిత్తము రు 8,910 లను, మదనపల్లి
మి.నానుపత్రి కట్టడము నిమిత్తము రు 1,726 లను,
రెండీయూల్పేటమి.నానుపత్రి నాకరులవసతి గృహములనిమిత్త
మును 8,000 లను, తిరుపతి క్షే.టి భూమియానుపత్రి యాలో
గృహితి సభ్యులకితము నిమిత్తము రు 8,468 లను నిచ్చుట
కంగీకరింపబడినది.

వేలము-గుగ్గిలముకలవ-వేలము

బి. బారు ఆకంపెసివారు 1915 సం. ఫిబ్రవరి
నెల 28 తేది 500 పైగా 10"X11"X5" కొలగల
కొసిన దూలములను(బి. ఎన్. ఆర్.) సాలూరులో
సాయంపుత్రము కి గంటలకు వేలమువేతురు. బోగ
ట్టాలు వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

ప్రపంచయుద్ధము.

ఘనహారసంగ్రామము!

చిత్రరూపము!!

యోధాగ్రణులభావచిత్రము!!!

యూరోప్ ఖండమందెల్లను, అల్లకల్లోలముచేసి రక్తప్రవాహమునే భారలాడుచుండు జగత్ ప్రళయ స్వరూపముగా సాక్షాత్ కాలభైరవునివలె విగబడియుండు ఆతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయాదేశపు రాజాధిరాజులనున్నా, చక్రవర్తులనున్నా, ప్రత్యక్షముగా జూచి నట్లు కనబడు సుందరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నునుపైన కాగితములపై ముద్దగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి.

త్వరతో యుద్ధ! స్వల్పమే ప్రతు ల!!

లోకనుకాల్పుకొనిన మర్కటమువలె అక్కడిక్కడికి తిరుగుచు వ్యాపారనావలనున్న, యుద్ధనావలనున్న హతముజేసి తుదకు మండింపబడి సముద్రపాతమునకు హేతువైన ఎమ్మడను జూచియుండురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? అది మద్రాసును ముట్టడించి జేసిన అనాగతిములను జూచి యుండురా? తుదకు దానిని గతిజూపిన సిక్కియను నావయును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

పంచపాండవులవలెనుండు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జపాన్ చక్రవర్తులనున్న దుర్యోధన దుశ్శాసనులవలె కాలాగ్నికి హేతువై యుండెడి జర్మనీ ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుండురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్న నాకానాయకులనున్న, వాయువిమాన నాయకులనున్న జూచియుండురా? లేనియెడల మావద్ద విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు చిత్రపటమును తెప్పించి జూడుడు! చిత్రపటమువలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు సులభముగా భావపడుటకు సందియములేదు. దీనివెల. 1 రూపాయ.

మరా.—యుద్ధమారంభమైనతోడనే రణరంగమునందు నూతనముగాయెత్తబడిన పోటోలను తెప్పించి ముద్రించియున్నాము ప్రతియొక్క పటమును మౌనికట్టల జట్టి నలగక భద్రముగా జేరునట్లు వంపెదము. నేటికే వ్రాయండి!

విలాసము :— గురుభనవ కంపెని మద్రాసు.

అమృతాంజనము డిపోవారి ఔషధముల ప్రకటన.

దంతచూరము

పంటినోప్పులకు మంచిపోడుము. సువాసన గలిగియుండును. వెల స్వల్పము.

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0 మాత్రమే.

దంతశూలహరి

నొప్పిగలచోట దూదిని మందులోతడిచి జెట్టిన నొప్పిని వెంటనేమాన్పును.

సీసా 1కి వెల 0-8-0 మాత్రమే.

జీర్ణరసాయనము

ఆకలిలేకపోవుట, అగ్నిమాంద్యము, మలబద్ధము మొదలగువానికి మంచిమందు.

25 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-4-0

గజ్జికితైలము

చిన్న పిల్లలకు మంచిమందు. ఈతైలము నాలుగుపూటలురాచినతప్పకపనిచేయును.

డబ్బీ 1కి వెల 0-3-0 అణాలు.

పగుళ్ళకు తైలము

అజకాళ్ళు, అజచేతులు, చర్మము, కారకమువలనను శీతగాలివలనను పగిలిసేరు కారుటయు, జిలపుట్టుటయు సంగభవించును.

ఈతైలమును రాచిన పగుళ్ళుమాని జిల పోయి మంచిచర్మము రాగలను. పగుళ్ళ నొప్పియు నయమగును. స్వల్పక్రయము.

వెల డబ్బీ 1-4 రు. 0-6-0. వి. పి. శేరు.

మోహినీ తైలము

మెదడుకు, కండ్లకు చలువజేయును. వెండుకలు నునుపుజేరును. కురులు పెరుగును.

ఈ తైలముల నూనెగల సీసా వెల 0-12-0.

మూలశంకకు తైలము

మూలశంకవలన ఆసనమావద్ద చర్మము లావుబారి మొలలుపర్చి యమిత బాధగలుగును.

డబ్బీ 1-కి వెల 0-12-0 మాత్రమే.

కలరా మాత్రలు

కలరాతగిలినవెంటనే మందుతినుట ఆవశ్యకము. కలరాకు బహుశ్రేష్ఠమైనది.

12 మాత్రలు డబ్బీ 1-కి వెల 0-6-0.

తేలు మందు

ఈ మందును కుట్టినచోటరాచిన బాధ మాయమగును. ప్రతియింట నుండదగినది.

సీసా 1-కి వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

వజ్రగుళికలు

భాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్తవృద్ధికి, శక్తికి, వజ్రాయుధము.

20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-0-0.

రోమహరి

ఈభస్మమును నీటితో గట్టిగా కలిపి పట్టించిన, రోమములు రెండు నిమిషముల లో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము సలుపెక్కదు. మంటయుండదు.

డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0. వి. పి. తో 0-12-0.

తామర తైలము

తామర, తీట, ఏనుగుగజ్జ, దురద, రసి కారుట మొదలగువాటికి మంచిమందు.

డబ్బీ 1-కి వెల 6 అణాలు మాత్రమే.

జ్వరహరి

చలిజ్వరము, విషపుజ్వరము, మన్యజ్వరము మొదలగుసమస్తజ్వరములకుదివ్యౌషధము

సీసా 1కి వెల 0-12-0 అణాలు.

కర్ణశూలహరి

5,6 బొట్లను చెవిలోపొసిన బాధతగ్గును. మంటయుండదు. త్వరలో మాన్పును.

సీసా 1కి వెల 0-6-0 అణాలు మాత్రమే.

సుఖభోగి మాత్రలు.

కొడుకు సవామేహములకు ఈమాత్రలు బాగుగ పనిచేయును. వీనిని తినుచువుండు పడినచోట సుఖభోగి తైలమును రాయవలయును.

ఇవి రక్తశుద్ధికి మేహకారక బాధ్యములకు కూడ చాల ఉపయోగకారి.

20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెల రు 1-0-0.

సుఖభోగి తైలము

డబ్బీ 1-కి రు 1-0-0. వి. పి. సహ 1-4-0

విధములన్ని ప్రమాములకును, కొడుకు పుండ్రుకును ఈ తైలము ఉపయోగించును.

ఈతైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి మాత్రలను తినవలయును.

అమృతాంజనముడిపో ౧౦౯, ప్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక ౬, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.

అట్టేకర తాబూల మూత్రాలు.

యింగుకమ్మూరి, పచ్చకమ్మూరి, మంతుపుత్తూరు, బంగారు వెండితేలు, మొదలగు విలువగల వస్తువులచే తయారు చేయబడిన గనుక మిక్కిలి నూనె, పరిమేళన, మనోహరముగలిగి యున్నవి. యివి తాబూలములోగాని, విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొని అట్టేకము, వాయువు, జలుబు, అగ్నిమాంద్యము, కీలము, దగ్గు, కీలేధేనులు, జ్వరము, జలకోషము, చిన్న బిడ్డగుణము, మొదలగు దుర్గుణములను తొలగించుటకు నిర్మాణించి మంచిబలమును ఉపాదించి, ధాతుప్రస్థిని కలిగించుటలో అద్భుత చాచకక్రమములను చూపించు చున్నవి. స్వజన్మపరంగాము కొరకు వెల మిగుల తక్కువగా నిర్మయించబడినవి. పరిశీలించండి. 1 సీసా వెల రు 0-4-0. 6 సీసాలురు 1-4-0. వి. పి. ఖర్మూ ప్రత్యేకము.

జీర్ణ విజయ గుటికలు:—యివి సమ ప్రత్యేకములు, పులితేలు, అల్లము, ముల్లము, నిన్నిచ్చేము, కడుపుబ్బరము, నోస్టి, పసునము, నోటినిరూతులు, గుండెలమంట, మొదలగువాటిని హరించి మంచిఆకలిని జీర్ణ క్షేపి కలిగించును. 25 మాత్రలు. డబ్బీ రు 0-8-0

వి. పి. అండుకో. ఆయుర్వేదసమాజం.
పాండురు-గుంటూరుజిల్లా

జీర్ణరసాయనము.

25 మాత్రల డబ్బీ 1 కి వెల 1-4-0

అజీర్ణము వలన భుజించినవస్తువులు రక్తమునకు సరిగా మారనందున ఇదిమిగిలినరోగములకు కారణమగును. దీనివలన శరీరకోశములందు

రసస్రావము క్రమముగ గలుగక, మర్మల మేర్పడి ఆయువు పీడించును. చులబద్ధము మానును.

అమృతాంజనము డిపో, తంబు సెట్టిపిడి, మద్రాసు.

పోస్టేజి నహ ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును. ఒకవిదితమైన కథ—చదువుటచే మానసోల్లాసము కలుగజేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుచెలిపి యున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

బాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయును.

వైద్యశాస్త్ర విశేషక గోవిందజ, అతంక నిగ్రహ కౌషధాలయము, 22, బ్రాజ్మ, మదరాసు.

మాతన కోమలసంహార.

బేగం సాహి సోప్.

ఈమాత్రం కోమల సంహారకముగా ఉపయోగించుటకు అనన్యమందలి యే కొగమనయుండు కోమలమును చెడుపుతక భుక్తముగాను యెటువంటి మచ్చలు లేకయును వాడతకమును నిరర్థకమును. చర్మముయొక్క స్వభావమున గలగున కాంతిని హానికర చేయు (పోప్) ఉపకరణము.

ఇది విశేషము వెట్టి 1 కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్మ 4 అణాలు 8 వెట్టిలు రు. 2—10-0. తపాలాకర్మ 6—8—0 విధియువారు. ఎల్. వి. వండిట్ అండు కంపెనీ

నెం 6 బంకరుపిడి మద్రాసు

చక్కని నువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోడిట్ బహారు (కెప్టెన్)

అనుప్రాగ్గత్యంబు కుద్దేశంబున ఆత్మరుపయోగింపవలయును. మనోహరమైనది, నువాసనగలది, చాలకాలమువాసన ముందునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడలేదు. చేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని చోట్లను తేలికొనియెడల నువాసనలతోగూడిన పూలతోటలోనే గూర్చున్నట్లుండును. ఈ యద్భుతమైన వేయికముల పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మయొక్క నువాసన ననుభవించుటకయి ఆటోడిట్ బహారు ఇవ్వమని మీదగ్గరనున్న శాశుకీపరు నడుగవలయును. వారితావున లేతని మాత్రవ్రాయును. చిన్నబుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతియుడ్డి 0-12-0, క్రొత్తుల ఆత్మగల పెద్దవయస్కులు 2-0. ఈయత్నలో ధరగట్టబడి ఘనమును లాభమును కార్తలు డబ్బు 1-8-0-10-0. వి. పి. ఖర్మకొనవారే భరించవలయును. హాస్ ఏకెంటు—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ కంపెనీ కంపెనీ, 155, బామా నగరు, పాండురు. మదరాసు ఏకెంటు:— కంహత్ పురుషోత్తం నూత్ని. ఇం. 29, వైశాఖాచార్యోద్ధు పురుషాచార్యసమాజం, మదరాసు.

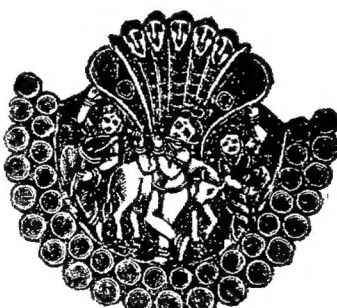
తేలు మందు

వెల సీసా 1-కి 0-8-0, వి. పి. సహా 0-12-0.

తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. విషము నెత్తురులో తేలుకాటున ప్రవేశించును. బాధనరములవెంట పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగులు సారంబించును. కుట్టినచోటును మొద్దగునట్లుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావకము ననేకులు పరీక్షించిరి. ఇది మిగుల ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరు బిరడాగల సీసాలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధమాయమగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నిలరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును.

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

22-వ నెల గల (సవరము) బంగారు. (ఇందుకు పూచీపడగలము)

గెజల్ నాగర

1 1/2 సవరము యెత్తు

వెల రు. 30-8-0.

మతిమందివిధములగు బంగారుగల, వెండిగల, రాళ్లు చెక్కినగల, మున్నగునవి క్లీరింగ్ చేర్చిన్న వర్తకులవద్ద దొరకును కోరువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగ పంపబడును. సవరక ఇండియా బావలె మ్యానుఫాక్చరీంగు కంపెనీ, 437, బంకసాలపిడి, సాహుకారుకేట, మదరాసు.

The Southern India Jewellery Manufacturing Co., 437, Sowcarpet, Madr.

త్వరపడు !

కొద్ది పశులే గలవు !

మంచిసమయము!

బరొపాఖండ యుద్ధ చరిత్రము

(మొదటిభాగము సిద్ధమైనది.) ధర 8 అణాలు మాత్రమే. పోస్టేజి సహా 0-10-0

ఈయుద్ధచరిత్రము అందరికీ వెలియునట్టి సులభమైనది తేటతెలుగున వ్రాయబడియున్నది. మా ప్రకటనకలెనే భేదములేక ప్రకటించుకొనుచు, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధి రూపముగ ముద్రించిన పుస్తక మిదికాదు. ఇతరులు ప్రపంచ సంగ్రామముని లోకమునకు యావత్తుయొద్దమని విక్రయించు అబద్ధగ్రంథముకాదు. నిజముగా “బరొపాఖండమున” జర్మని మొదలగువారికి గలగు యుద్ధమునంతయు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈయుద్ధకారణములను అందరు చక్కగా నెరుంగుటకు జర్మని యుత్పత్తి మొదలిట్టివరకు జరిగినవిషయము లిందున్నవి. బరొపాఖండము జరుగుటకు సరియైన కారణము తెరుంగగోరువారు ఈ మొదటిభాగమునందు వెలుపబడిన యాప్రకరణముల శ్రద్ధతో జరివితిరవలెను.

జర్మని, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రీయా హంగరీని నిర్భాణము. గతశతాబ్దమున బరొపాఖండగిరిన మార్పులు, జర్మని యేకాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీయైకపత్యమునదివంత. ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యములో మాణుబాటులు. జర్మనియేకాధిపత్యముతో సృష్టనంబుట, అధికారవిజృంభణము, గాణునమదము. గ్రేటుబ్రిటన్ జర్మనియు చేసిన పోటాపోటీలు. వాల్కన్ ట్రీ యుద్ధముల ఫలితములు. బరొపా షాన్సభాముల యుద్ధప్రయత్నములు. ఆస్ట్రీయా యువరాజు చంపబడిన తరువాత షాన్సభాముల యుద్ధప్రయత్నములు. వార్షభాములారంభించిన మహాయుద్ధ వివరణములు గలవు.

బరొపా చరిత్రము వింతవిపులుగా వివరణపరచుకొనునట్లుగా నెవరును నిదివరకు వ్రాయలేదని నొక్కిచెప్పగలము. పుస్తకమును దీని చదివినవారికి విషయముల స్యాసత్యములు తెలియును. ఇందులో 30 పేజీలతో చిత్రపటములును, 6 ఘోషకోశపటములును, 150 పుటల విషయములున్నవి. ఈపుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మూలకమున పంపబడును.

వెంట వెంటనే తమిళభాగములు వెలువడుచుండును. ఇందులో ఆర్థపేపరున ముద్రించిన చక్కని చిత్రపటము గలవు మాచిరునామా:—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టబాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.